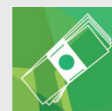

Osobitná správa

Overovanie hrubého národného dôchodku na účely financovania rozpočtu EÚ

Riziká pri zostavovaní údajov sú celkovo dobre pokryté, ale existuje priestor na lepšie stanovenie priorít opatrení

EURÓPSKY
DVOR
AUDÍTOROV

Obsah

	Body
Zhrnutie	I – IX
Úvod	01 – 26
Rozpočet EÚ a vlastný zdroj založený na HND	01 – 05
Výpočet a presun vlastného zdroja založeného na HND do rozpočtu EÚ	06 – 09
Overenie údajov o HND členských štátov	10 – 26
Rozsah auditu a audítorský prístup	27 – 35
Pripomienky	36 – 104
Komisia účinne identifikovala vysokorizikové problémy pri zostavovaní údajov o HND, ale existuje priestor na lepšie stanovenie priorít overovania	36 – 75
Eurostat v rámci procesu posúdenia rizika účinne identifikoval vysokorizikové otázky	36 – 42
Eurostat v plnej miere nevyužíval výsledky posúdenia rizika na to, aby uprednostnil overovania v prípade najrizikovejších otázok	43 – 59
Eurostat poskytol členským štátom primeranú podporu pri riešení vysokorizikových otázok, ale nereagoval včas na problém globalizácie	60 – 75
Cyklus overovania HND bol dokončený podľa plánu, ale niektoré nedostatky ovplyvnili jeho efektívnosť	76 – 104
Celkovo Komisia dokončila overenia podľa plánu a výsledky oznámila včas	76 – 81
Eurostat kontroloval veľa otázok, pri ktorých sa preukázalo, že majú nízky dosah na HND	82 – 99
Neefektívnosť cyklu overovania v súvislosti s použitými nástrojmi v dôsledku použitých dokumentačných nástrojov	100 – 104
Záver a odporúčania	105 – 109

Prílohy

Príloha I – Príspevky členských štátov založené na HND do rozpočtu EÚ na rok 2021 (v mld. EUR)

Príloha II – Kľúčové procesy pri výpočte vlastného zdroja založeného na DPH

Príloha III – Orientačný harmonogram cyklu overovania Eurostatu za roky 2016 – 2019

Príloha IV – Zoznam vysokorizikových prierezových otázok

Príloha V – Prierezové výhrady

Skratky

Glosár

Odpovede Komisie

Harmonogram

Audítorský tím

Zhrnutie

I Vlastný zdroj založený na hrubom národnom dôchodku (HND) je hlavným zdrojom financovania EÚ a v roku 2021 dosiahol celkovú výšku 116 mld. EUR. Komisia vypočíta tento vlastný zdroj ako percentuálny podiel ročného HND členských štátov, čo je makroekonomický ukazovateľ používaný na meranie hospodárskeho bohatstva krajiny.

II Komisia používa prognózy HND na výpočet príspevkov členských štátov a reviduje ich, keď sú k dispozícii presnejšie údaje. Akákoľvek úprava údajov za daný členský štát má vplyv na príspevky ostatných členských štátov. V právnych predpisoch EÚ sa preto vyžaduje, aby Komisia overila zdroje a metódy, ktoré členské štáty používajú na zostavenie svojich údajov o HND. Overovania, ktoré vykonáva Štatistický úrad Európskej únie (Eurostat), musia zabezpečiť, aby členské štáty platili do rozpočtu EÚ spravodlivé a predvídateľné príspevky založené na HND, a samotný proces overovania by mal byť nákladovo efektívny.

III Eurostat organizuje svoje overovania vo viacročných cykloch, takže tieto procesy sú vo svojej podstate dlhé. Ich súčasťou je podrobná analýza údajov o HND vykazovaných členskými štátmi, ktorých cieľom je zabezpečiť porovnateľnosť, spoľahlivosť a úplnosť a v konečnom dôsledku presnosť súm vyplatených do rozpočtu EÚ. Čím dlhší je proces a čím väčší je počet problémov, ktoré zistil Eurostat, tým je menšia predvídateľnosť príspevkov členských štátov. Pre členské štáty preto môže byť vyplácanie akýchkoľvek dodatočných súm ťažšie.

IV Preskúmali sme nedávno ukončený cyklus overovania HND (2016 – 2019), aby sme posúdili, či ho Komisia riadila účinne a efektívne. Analyzovali sme, či Komisia účinne identifikovala a zmiernila najvyššie riziká z hľadiska porovnateľnosti, spoľahlivosti a úplnosti údajov o HND. Posudzovali sme aj to, či cyklus overovania HND a súvisiaca komunikácia boli včasné a efektívne. Audit sme vykonali v tomto čase, aby sme preskúmali dokončený cyklus vrátane zmien prístupu Komisie k overovaniu. Očakávame, že naša práca pomôže Komisii zlepšiť jej prístup k overovaniu v ďalšom cykle, ktorý sa začne v roku 2025.

V Audítorské dôkazy sme zhromaždili prostredníctvom administratívnych previerok príslušnej dokumentácie, dvoch prieskumov a rozhovorov s Komisiou a národnými štatistickými úradmi členských štátov. V rámci posudzovania efektívnosti Eurostatu sme preskúmali jeho overovacie spisy šiestich členských štátov (Írsko, Španielsko, Francúzsko, Malta, Holandsko a Poľsko).

VI Dospeli sme k záveru, že Eurostat celkovo účinne identifikoval vysokorizikové otázky, ale nezaoberal sa všetkými problémami včas.

VII Zistili sme, že Eurostat vo všeobecnosti uplatňoval dobre navrhnutú metodiku hodnotenia rizika a identifikoval vysokorizikové otázky vo všetkých členských štátoch. Existuje však priestor na lepšie stanovenie priorít pri práci na otázkach s najvyšším potenciálnym vplyvom. Eurostat celkovo poskytol primeranú podporu národným štatistickým úradom v ich úsilí o riešenie vysokorizikových otázok, spustil niekoľko iniciatív na riešenie otázky globalizácie, ale nereagoval na tento problém včas.

VIII Z celkového hľadiska bol cyklus overovania dokončený podľa plánu v roku 2019 a Komisia poskytla členským štátom včasné informácie o úpravách ich príspevkov vyplývajúcich z overovania HND. Mnohé otázky však boli na konci cyklu stále otvorené, čo by mohlo ovplyvniť budúce príspevky členských štátov. Zistili sme, že Eurostat kontroloval veľa otázok, pri ktorých sa preukázalo, že majú nízky dosah na HND, a že pri dokumentovaní svojich overovaní Eurostat používal neefektívne nástroje.

IX Na základe nášho auditu predkladáme odporúčania, ktoré majú Komisii prostredníctvom Eurostatu pomôcť:

- zlepšiť stanovenie priorít pri vysokorizikových otázkach,
- zlepšiť včasnosť podpory poskytovanej členským štátom a lepšie odôvodniť rozhodnutia o obmedzení obdobia uplatňovania výhrad,
- ďalej zlepšiť efektívnosť cyklu overovania.

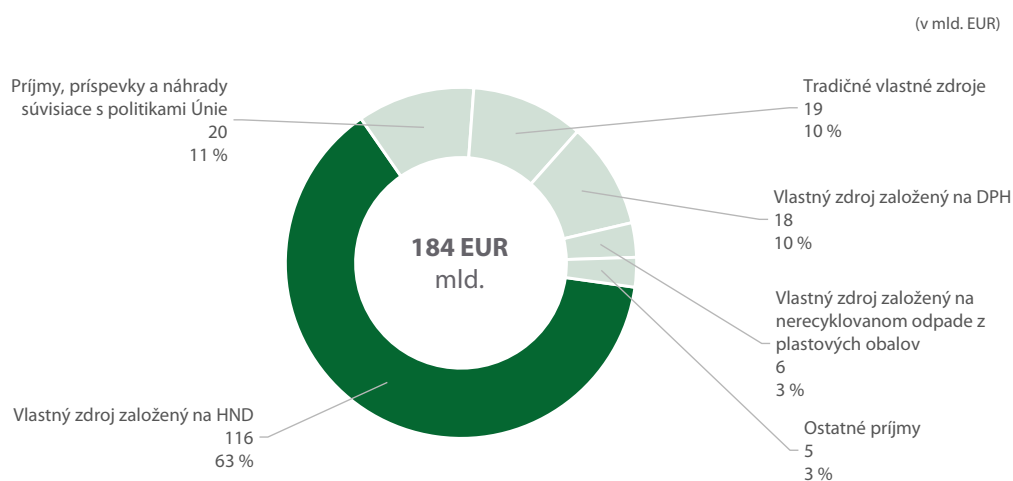
Úvod

Rozpočet EÚ a vlastný zdroj založený na HND

01 Hlavným zdrojom financovania EÚ je vlastný zdroj založený na hrubom národnom dôchodku (HND). Vypočítava sa na základe HND, čo je makroekonomický ukazovateľ používaný na meranie hospodárskeho bohatstva krajiny. Ide o „zostatkový“ zdroj financovania EÚ („vyrovňavacia položka“). To znamená, že po zohľadnení všetkých ostatných zdrojov príjmov sa zabezpečia dostatočné príjmy na pokrytie rozpočtových výdavkov. Vypočíta sa ako percentuálny podiel ročného HND členských štátov, známy ako jednotná sadzba výberu. Napríklad sadzba uplatňovaná na rozpočtový rok 2021 bola 0,84 %. Na zabezpečenie porovnateľnosti medzi členskými štátmi musí byť zostavovanie HND v súlade s Európskym systémom národných a regionálnych účtov (ESA 2010)¹.

02 Pôvodne musel byť vlastný zdroj založený na HND vyberaný len v prípade, že ostatné vlastné zdroje nepokrývali výdavky v plnej výške. V priebehu rokov sa však stal najväčším zdrojom príjmov pre rozpočet EÚ (pozri *ilustráciu 1*). Príspevky členských štátov založené na HND na rok 2021 sú uvedené v *prílohe I*.

Ilustrácia 1 – Zdroje príjmov EÚ v roku 2021

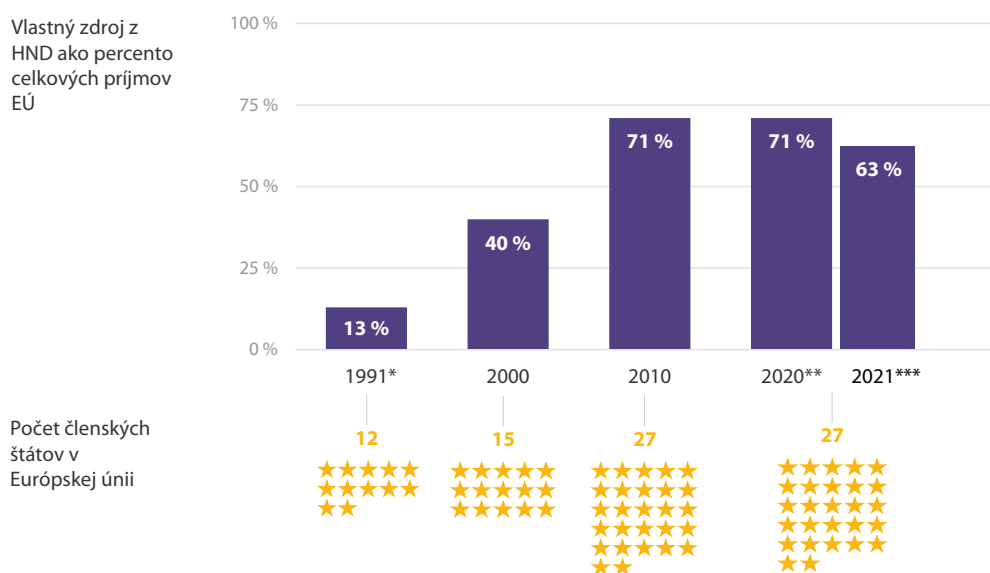
Pozn.: Táto suma nezahŕňa rozpočtové príjmy spojené so spustením nástroja obnovy NextGenerationEU vzhľadom na jeho výnimočnú a dočasnú povahu.

Zdroj: EDA na základe konsolidovanej ročnej účtovnej závierky EÚ za rozpočtový rok 2021 (s. 144), rozpočtové príjmy.

¹ Nariadenie (EÚ) č. 549/2013.

03 Absolútna hodnota vlastného zdroja založeného na HND sa od konca 90. rokov 20. storočia strojnásobila, a to z približne 40 mld. EUR na približne 120 mld. EUR. Percentuálny podiel celkových príjmov EÚ, ktorý predstavuje, sa v tom čase takmer zdvojnásobil zo 40 % na 71 % v roku 2020 a v roku 2021 predstavoval 63 %, a to najmä v dôsledku zavedenia nového vlastného zdroja založeného na nerecyklovanom odpade z plastových obalov (pozri *ilustráciu 2*). Tento nárast v priebehu rokov bol spôsobený najmä pristúpením nových členských štátov, postupným rastom rozpočtu a skutočnosťou, že príjmy z iných vlastných zdrojov sa nezvyšovali rovnakým tempom ako výdavky. Hoci v dôsledku zavedenia nových vlastných zdrojov môže v blízkej budúcnosti predstavovať menší podiel celkových príjmov EÚ, vlastný zdroj založený na HND zostane aj naďalej primárnym zdrojom príjmov EÚ.

Ilustrácia 2 – Zvýšenie vlastného zdroja založeného na HND

Poznámky:

*Základný scenár, ktorý tu bol použitý, bol rok 1991, keďže vlastný zdroj založený na HND bol v roku 1990 mimoriadne nízky.

**Percentuálny podiel na rok 2020 vychádzal z celkových príjmov EÚ bez príjmov súvisiacich s vystúpením Spojeného kráľovstva z EÚ.

***Percentuálny podiel na rok 2021 bol vypočítaný bez rozpočtových príjmov súvisiacich s nástrojom obnovy NextGenerationEU.

Zdroj: EDA na základe ročnej účtovnej závierky EÚ – rozpočtové roky 1991, 2000, 2010, 2020 a 2021.

04 Riadenie tohto vlastného zdroja zahŕňa dva hlavné procesy, ktoré sú oba spojené s používaním štatistiky na výpočet príspevkov členských štátov založených na HND. Po prvé, ročný proces zostavovania rozpočtu založený na *prognóze údajov o HND*, a po druhé, overovanie *skutočných údajov o HND*, ktoré každoročne vykazujú členské štáty (pozri *prílohu II*).

05 Generálne riaditeľstvo Komisie pre rozpočet (GR BUDG) zodpovedá za ročný proces zostavovania rozpočtu. Štatistický úrad Európskej únie (Eurostat) je zodpovedný za overovanie údajov o HND na ročnom aj viacročnom základe. Podľa nariadenia o HND² by mal Eurostat overovať porovnateľnosť, spoľahlivosť a úplnosť údajov, pričom by mal zohľadniť zásadu nákladovej účinnosti. Táto zásada (predtým označovaná ako zásada nákladov a prínosov) zahŕňa posudzovanie potenciálneho rozsahu a významu konkrétnych transakcií na základe dostupných údajov o HND, aby sa zabránilo vyčleneniu neprimeraných zdrojov na výpočet nevýznamných položiek³. Pojem „transakcie“ sa bežne používa v národných účtoch (pozri [rámček 1](#)).

Rámček 1

Transakcie v národných účtoch

Transakcia: ekonomický tok, vo väčšine prípadov interakcia medzi hospodárskymi subjektmi na základe vzájomnej dohody.

Príklad: nákup tovaru od spoločnosti predstavuje transakciu, ktorá sa musí zaznamenať v národných účtoch.

Výpočet a presun vlastného zdroja založeného na HND do rozpočtu EÚ

06 GR BUDG každý rok v máji vypočítava príspevky členských štátov na základe odhadov HND poskytnutých Generálnym riaditeľstvom Komisie pre hospodárske a finančné záležitosti (GR ECFIN) a žiada o platbu v 12 mesačných splátkach. Príspevky prepočítava v nasledujúcom februári na základe aktualizovaných údajov vychádzajúcich z overení Eurostatu. V marci nasledujúceho roka vyberá splatné sumy od tých členských štátov, ktoré nezaplatili dostatočný príspevok, a prerozdelení ich medzi členské štáty, ktoré preplatili, v pomere k ich aktualizovanému podielu na celkovom HND EÚ⁴.

² Článok 5 nariadenia (EÚ) 2019/516.

³ Článok 5 ods. 2 písm. b) nariadenia (ES, Euratom) č. 1287/2003.

⁴ Článok 10b ods. 5 nariadenia (EÚ, Euratom) č. 609/2014.

07 Údaje o HND sa zakladajú na odhadoch, ktoré sa upravujú počas niekoľkých rokov pred dosiahnutím očakávanej úrovne presnosti. Pravidlá EÚ týkajúce sa výpočtu vlastných zdrojov preto umožňujú revíziu odhadov na daný rozpočtový rok „N“ do 30. novembra roku „N + 4“. Lehota na revíziu sa môže predĺžiť, ak sa Komisia alebo členský štát domnieva, že je potrebné zlepšiť kvalitu údajov o HND⁵. Deje sa tak vyjadrením „výhrad“ k údajom o HND.

08 Keďže vlastný zdroj založený na HND je vyrovnávacou položkou, nadhodnotenie alebo podhodnotenie údajov o HND konkrétneho členského štátu nemá vplyv na celkovú sumu vybranú ako príjmy EÚ. Znižuje alebo zvyšuje však príspevky ostatných členských štátov, kým sa problém nezistí a nenaprávi. Čím dlhšia je doba, počas ktorej je možné údaje o HND revidovať, a čím je viac výhrad, tým nižšia je predvídateľnosť príspevkov členských štátov.

09 Sprístupňovanie veľkých súm vlastných zdrojov založených na HND v krátkom čase v minulosti spôsobovalo členským štátom problémy. Napríklad v roku 2014 viedli revízie údajov o HND k bezprecedentným úpravám príspevkov členských štátov vo výške takmer 10 mld. EUR, čo malo na niektoré členské štáty väčší vplyv než na iné. Spojené kráľovstvo muselo okrem svojho obvyklého príspevku do rozpočtu EÚ zaplatiť 2,1 mld. EUR (21 % svojho celkového rozpočtovaného vnútroštátneho príspevku za daný rok).

⁵ Článok 10b ods. 4 nariadenia (ES, Euratom) č. 609/2014.

Overenie údajov o HND členských štátov

10 Za zostavovanie údajov o HND sú zodpovedné národné štatistické úrady členských štátov⁶. Poskytujú Eurostatu „súpisy k HND“, v ktorých sa podrobne uvádzajú zdroje a metódy použité na zostavenie HND a jeho zložiek (pozri [rámček 2](#)) v súlade s ESA 2010.

Rámček 2

Zložky HND

Zložka HND: akýkoľvek prvok HND

Príklad: odmeny zamestnancov (jedna z hlavných zložiek HND) vymedzené ako celková odmena v hotovosti alebo v naturáliách za prácu vykonanú počas účtovného obdobia, ktorú platí zamestnávateľ zamestnancovi. Môžu byť rozdelené na:

- mzdy a platy,
- sociálne príspevky zamestnávateľov.

11 Overenie Eurostatom zahŕňa preskúmanie údajov o HND používaných na účely vlastných zdrojov. Patria sem tieto dva hlavné čiastkové procesy:

- každoročné overovanie údajov o HND a zmenách zdrojov a metód vykázaných členskými štátmi v dotazníkoch o HND a správach o kvalite,
- viacročné overovanie („cyklus overovania“) štatistických zdrojov a metód používaných na výpočet HND, ktoré sú opísané v súpisoch HND členských štátov.

12 Eurostatu pri overovaní pomáha expertná skupina pre HND. Ide o skupinu zástupcov všetkých členských štátov, ktorej predsedá zástupca Komisie. Poskytuje Komisii poradenstvo ohľadom porovnateľnosti, spoľahlivosti a úplnosti výpočtov HND a vyjadruje k nim svoje názory. Skúma aj záležitosti týkajúce sa vykonávania nariadenia o HND a vydáva výročné stanoviská k vhodnosti údajov o HND predkladaných členskými štátmi na účely vlastných zdrojov. Do roku 2019 vykonával činnosti expertnej skupiny pre HND Výbor pre HND.

⁶ Článok 2 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2019/516.

Ročné overovanie

13 Eurostat každoročne kontroluje údaje z národných účtov vykazované členskými štátmi v dotazníkoch o HND, čo sú tabuľky s údajmi o HND za niekoľko rokov. Kontroly sa okrem iného týkajú formálnej a číselnej správnosti, konzistentnosti údajov v čase a zverejnených údajov. Eurostat kontroluje aj zmeny zdrojov a metód používaných na zostavenie HND, ktoré sú opísané v správach o kvalite. Jeho každoročné overovanie je základom pre formálne stanovisko expertnej skupiny pre HND k používaniu údajov na účely výpočtu vlastných zdrojov.

Viacročné overovanie

14 Viacročné overovanie Eurostatu sa zameriava na súpisy k HND, čo sú komplexné dokumenty opisujúce štatistické zdroje a metódy používané na zostavovanie údajov o HND za niekoľko rokov. Táto práca zahŕňa podrobnú a štandardizovanú analýzu postupov zostavovania HND s cieľom zabezpečiť porovnateľnosť, spoľahlivosť a úplnosť údajov. Na tento účel Eurostat vykonáva cykly overovania trvajúce niekoľko rokov (zvyčajne štyri alebo päť rokov). Výsledky viacročného overovania sú podkladom pre výročné stanovisko expertnej skupiny ku kvalite údajov o HND.

15 Eurostat začal posledný dokončený viacročný cyklus overovania za roky 2016 – 2019 v roku 2016. V prípade všetkých členských štátov s výnimkou Francúzska prácu dokončil do konca roka 2019. V prípade Francúzska bola dokončená v roku 2021 z dôvodu neskorého predloženia jeho súpisu k HND⁷. GR BUDG tento cyklus overovania formálne uzavrelo v apríli 2020. Overovania vykonané počas cyklu 2016 – 2019 sa týkali zdrojov a metód, ktoré členské štáty používali na zostavenie svojich údajov o HND od roku 2010 a v nasledujúcich rokoch.

16 Údaje o HND zostávajú otvorené aj po vznesení výhrad (pozri bod 07), kým sa nevyriešia problémy zistené pri overovaní vykonávanom Eurostatom. To môže trvať niekoľko rokov, v mnohých prípadoch môže byť rámec formálneho ukončenia cyklu overovania prekročený, čo má vplyv na predvídateľnosť príspevkov členských štátov. Zdôrazňuje sa tým význam účinného zacielenia overovania na najdôležitejšie otázky a čo najrýchlejšieho ukončenia cyklu overovania.

⁷ Výročné správy za rok 2018, 2019 a 2020, body 4.18, 3.21 a 3.9.

17 V roku 2013 sme uverejnili osobitnú správu⁸ týkajúcu sa nášho auditu výkonnosti predchádzajúceho cyklu overovania za roky 2007 – 2012. V správe sme dospeli k záveru, že viacročný cyklus overovania je len čiastočne účinný, keďže Eurostat svoju prácu primerane neplánoval, nestanovoval zodpovedajúce priority a k členským štátom neuplatňoval jednotný prístup. V nadväznosti na naše odporúčania a s cieľom uplatniť zásadu nákladovej účinnosti Eurostat vykonal vo svojom prístupe k overovaniu v cykle 2016 – 2019 dve hlavné zmeny:

- posúdenie rizika s cieľom stanoviť priority jeho overovaní,
- prah významnosti s cieľom zamerať svoje overovania a vzniesť výhrady len v prípade otázok s významným vplyvom.

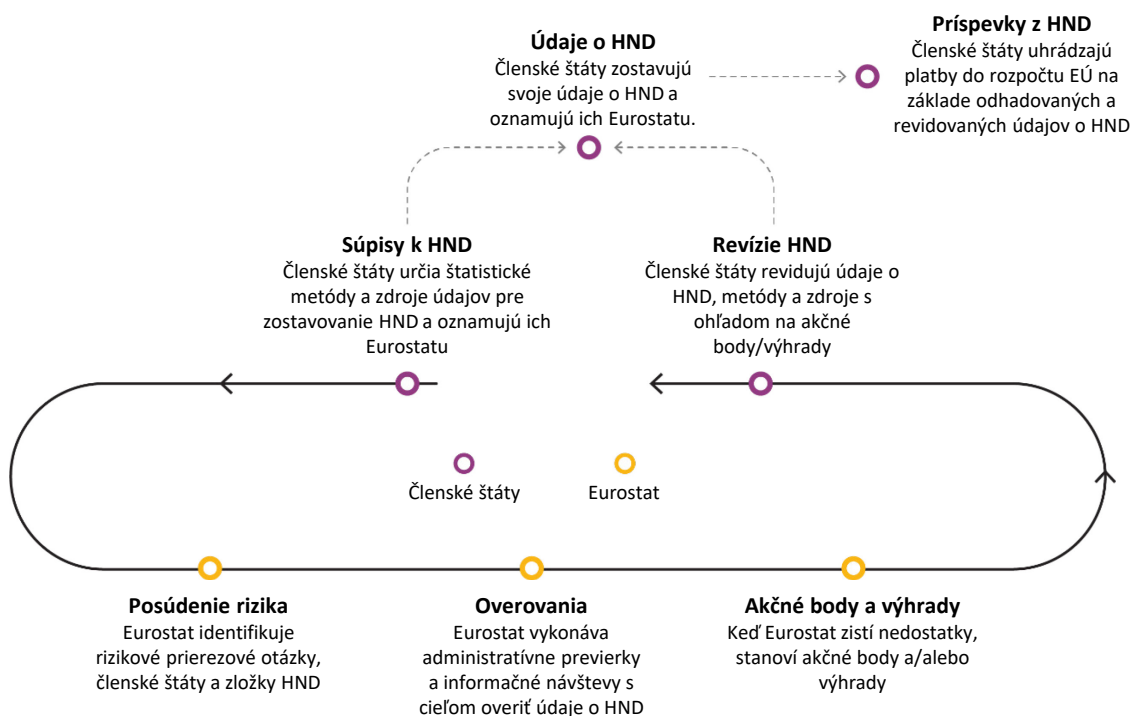
18 Cyklus overovania za roky 2016 – 2019 sa začal predložením súpisov k HND na konci marca 2016. Vyznačoval sa zavedením nového účtovného rámca (ESA 2010), ktorý v porovnaní s predchádzajúcim rámcom (ESA 95⁹) zahŕňal niekoľko zmien, a preto bolo potrebné, aby Eurostat pri kontrole vykonávania v členských štátoch vyvinul ďalšie úsilie.

19 Nasledujúce fázy cyklu overovania zahŕňali posúdenie rizika a overovanie prostredníctvom administratívnych kontrol pomocou dotazníka na posúdenie súpisu k HND (GIAQ), ako aj informačné návštevy v členských štátoch. Výsledkom overovania bolo vyjadrenie akčných bodov a výhrad, ktoré majú vplyv na údaje o HND. **Ilustrácia 3** znázorňuje prehľad hlavných prvkov cyklu overovania za roky 2016 – 2019 a orientačný harmonogram je uvedený v **prílohe III**.

⁸ **Osobitná správa 11/2013: Správne údaje o hrubom národnom dôchodku (HND): štruktúrovanejším a lepšie zameraným prístupom by sa zlepšila účinnosť overenia Komisiou.**

⁹ **Nariadenie (ES) č. 2223/96.**

Ilustrácia 3 – Prehľad hlavných prvkov cyklu overovania za roky 2016 – 2019

Zdroj: EDA na základe dokumentov Eurostatu, v ktorých sa opisuje jeho prístup k overovaniu.

20 Posúdenie rizika vykonávané Eurostatom malo tri hlavné výstupy:

- o zoznam vysokorizikových prierezových otázok (pozri *prílohu IV*) na overenie vo všetkých členských štátoch prostredníctvom „porovnaní medzi jednotlivými krajinami“, vrátane otázok, ako je globalizácia (pozri *rámček 3*), vývoz a dovoz a finančné služby,
- o hodnotenie rizika pre každý členský štát s cieľom stanoviť poradie a rozsah overovania,
- o súbor špecifických oblastí zostavovania HND vystavených vysokému riziku, z ktorých možno vybrať oblasti na priame overovanie v každom členskom štáte, aby bolo možné sledovať overovaciu stopu od vybranej zložky HND k zdrojovým údajom a preskúmať výpočet kľúčových podkladových údajov.

Rámček 3

Výzva globalizácie v národných účtoch

Jedna z prierezových otázok, ktoré zistil Eurostat, sa týka zaznamenávania globalizácie v národných účtoch, čo je pre štatistikov veľkou výzvou. Globalizáciou sa rozumie rastúca integrácia hospodárstiev na celom svete, najmä prostredníctvom cezhraničného pohybu tovaru, služieb a kapitálu.

21 Na základe svojej overovacej práce Komisia uvádza akčné body (stanovené Eurostatom) a výhrady (stanovené GR BUDG na základe technického návrhu Eurostatu). Akčné body určené národným štatistickým úradom sa týkajú otázok, ktoré si vyžadujú možné metodické zmeny alebo opravu chýb v zostavovaní (akčné body „A“) alebo objasnenie, opravu alebo doplnenie informácií obsiahnutých v súpise k HND (akčné body „B“).

22 Eurostat prevádza akčné body „A“ na výhrady, ak sa domnieva, že môžu mať významný vplyv (nad 0,1 % HND) a členské štáty ich pred konečným termínom nevyriešili. Zvyčajne to prebieha na konci cyklu overovania.

23 Výhrady umožňujú členským štátom revidovať svoje údaje o HND po štvorročnej uzávierke (pozri bod 07). Existujú dva hlavné typy výhrad:

- o všeobecné výhrady, ktoré sa vzťahujú na zostavovanie všetkých zložiek HND pre členský štát,
- o konkrétne výhrady, ktoré sa týkajú aspektu výpočtu HND (výhrady týkajúce sa jednotlivých transakcií), alebo otázky, ktoré si vyžadujú porovnávaciu analýzu riešení prijatých členskými štátmi (prierezové výhrady). Komisia používa aj výhrady týkajúce sa konkrétnych procesov, ktoré umožňujú ponechať údaje o HND otvorené aj po štvorročnej lehote, kým nedokončí svoje viacročné overovania.

24 Akčné body, ako aj výhrady môžu viesť k revíziám údajov o HND členských štátov. Revízie sa vykonávajú s cieľom zvýšiť presnosť údajov, keď zdroje údajov poskytujú nové informácie, a/alebo zaviesť metodické zlepšenia¹⁰. Krajiny vykonávajú raz za niekoľko rokov rozsiahle revízie svojich národných účtov označované ako referenčné revízie s cieľom začleniť nové zdroje údajov a významné zmeny v štatistických metódach¹¹.

25 Referenčné revízie majú vplyv na údaje vykazované za HND, HDP (hrubý domáci produkt) a niekoľko ďalších makroekonomických ukazovateľov už mnoho rokov. V roku 2012 bola zavedená harmonizovaná európska revízna politika s cieľom zabezpečiť koordinované a konzistentné revízie naprieč štatistickými oblasťami, krajinami a EÚ. Jej súčasťou je odporúčanie vykonávať koordinované referenčné revízie každých päť rokov počnúc rokom 2014. Ďalšia koordinovaná referenčná revízia by sa mala uskutočniť v roku 2024.

26 Overovania Eurostatu majú vplyv na načasovanie referenčných revízií, ktoré majú zas dosah na začiatok ďalšieho cyklu overovania, pretože vychádzajú z aktualizovaných súpisov k HND po týchto revíziách. Členské štáty zvyčajne potrebujú relevantné informácie týkajúce sa akčných bodov vyjadrených Eurostatom aspoň jeden rok pred vykonaním referenčných revízií, aby ich mohli zohľadniť pri zostavovaní národných účtov. Včasné vyjadrenie akčných bodov závisí od včasnosti predkladania súpisov k HND členskými štátmi, ako aj od efektívnosti cyklu overovania.

¹⁰ *ESA 2010 implementation.*

¹¹ *A Harmonised European Revision Policy for Macroeconomic Statistics*, Výbor pre menovú a finančnú štatistiku a štatistiku platobnej bilancie.

Rozsah auditu a audítorský prístup

27 Tento audit výkonnosti sa týka cyklu overovania za roky 2016 – 2019, pokiaľ ide o údaje o HND na účely vlastných zdrojov. Túto tému sme vybrali, pretože vlastný zdroj založený na HND je najväčším zdrojom príjmov EÚ a je dôležité zabezpečiť, aby príspevky členských štátov do tohto zdroja boli spravodlivé a predvídateľné v súlade so zásadou nákladovej účinnosti.

28 Audit sme vykonali teraz s cieľom preskúmať dokončený cyklus zahŕňajúci dve hlavné zmeny v prístupe Komisie k overovaniu (posúdenie rizika a prah významnosti). Očakávame, že naša práca pomôže Komisii zlepšiť jej prístup k overovaniu v ďalšom cykle, ktorý sa začne v roku 2025.

29 Naša hlavná audítorská otázka bola, či Komisia riadila cyklus overovania za roky 2016 – 2019 účinne a efektívne. V prvej časti tejto správy skúmame účinnosť posúdenia rizika Komisiou a jej opatrení na zmiernenie najvyšších rizík z hľadiska porovnateľnosti, spoľahlivosti a úplnosti údajov o HND. V druhej časti posudzujeme, či cyklus overovania a oznamovanie jeho výsledkov boli včasné a efektívne.

30 Audit sa týkal systémov riadenia a kontroly Komisie na overovanie a posudzovanie údajov o HND, ktoré poskytli členské štáty na účely vlastných zdrojov. Preskúmali sme najmä vhodnosť modelu overovania stanoveného Eurostatom pre cyklus overovania za roky 2016 – 2019. Audit sme vykonali na úrovni Komisie a zamerali sme sa na činnosti Eurostatu v súvislosti s cyklom overovania za roky 2016 – 2019 do januára 2022.

31 Audítorské dôkazy sme zhromaždili prostredníctvom administratívnych previerok príslušnej dokumentácie (postupy, usmernenia, overovacie spisy atď.). Skontrolovali sme overovacie spisy Eurostatu na vzorke šiestich členských štátov (Írska, Španielska, Francúzska, Malty, Holandska a Poľska). Tieto krajiny sme vybrali pre rozmanitosť v týchto oblastiach: výška príspevkov založených na HND, počet výhrad a akčných bodov, kategórie rizika identifikované Eurostatom (nízke, stredné a vysoké), úradníci Eurostatu zodpovední za overovanie a geografické rozloženie.

32 Uskutočnili sme rozhovory aj so zástupcami GR BUDG a oddelenia Eurostatu zodpovedných za overovanie, s ďalšími oddeleniami zapojenými do súvisiacich činností týkajúcich sa národných účtov a so štatistickými expertmi z národných štatistických úradov šiestich vybraných členských štátov.

33 Uvedené zdroje dôkazov sme doplnili o prieskum zaslaný 28 národným štatistickým úradom (26 respondentov, odpovedalo 93 % z nich) a 28 vnútroštátnym orgánom zodpovedným za sprístupnenie vlastných zdrojov do rozpočtu EÚ vo všetkých členských štátoch (10 respondentov, odpovedalo 36 % z nich). Cieľom prieskumov bolo získať ich názory na to, ako Komisia riadi cyklus overovania a postup oznamovania rozpočtových úprav po revíziách údajov o HND.

34 Kvalitu zdrojov a metód používaných na zostavenie HND sme neposudzovali priamo. Uskutočnili sme však konzultácie s dvomi nezávislými expertmi o konkrétnych otázkach, ako je potenciálny vplyv akčných bodov na HND, a preskúmali sme niekoľko publikácií o témach súvisiacich s národnými účtami (najmä globalizácia a používanie prahu významnosti na kontrolu kvality štatistických údajov).

35 Tam, kde konkrétne neuvádzame, že odkazujeme na šesť vybraných členských štátov, sa zistenia týkajú všetkých členských štátov, na ktoré sa vzťahuje cyklus overovania za roky 2016 – 2019.

Pripomienky

Komisia účinne identifikovala vysokorizikové problémy pri zostavovaní údajov o HND, ale existuje priestor na lepšie stanovenie priorít overovania

Eurostat v rámci procesu posúdenia rizika účinne identifikoval vysokorizikové otázky

36 Ak majú byť overovania Eurostatu (a následne úsilie národných štatistických úradov o zlepšenie údajov o HND) účinné, mali by sa zamerať na otázky, ktoré budú mať s najväčšou pravdepodobnosťou významný dosah („vysokorizikové otázky“). To umožní, aby boli prioritne riešené. Na tento účel sa v našej správe z roku 2013 odporúčalo, aby Eurostat zaviedol model posúdenia rizika na stanovenie priorít v otázkach, ktoré sa majú kontrolovať¹².

37 Preskúmali sme model Eurostatu týkajúci sa posúdenia rizík a spôsob, akým sa uplatňoval v cykle overovania za roky 2016 – 2019, s cieľom identifikovať vysokorizikové prierezové otázky, členské štáty a zložky HND.

38 Zistili sme, že Eurostat vypracoval a zaviedol pre cyklus overovania za roky 2016 – 2019 s použitím príslušných kritérií posúdenia rizika štruktúrovaný a formalizovaný postup posúdenia rizika. Kritériá v súlade s našim odporúčaním zahŕňali osobitné riziká súvisiace so zostavovaním národných účtov členských štátov a relatívnu veľkosť príslušných zložiek HND. V kritériách používaných na identifikáciu prierezových otázok a výber oblastí, ktoré podliehajú priamemu overovaniu, sa zohľadnila pravdepodobnosť aj vplyv rizík.

¹² Osobitná správa 11/2013, odporúčanie 4.

39 Eurostat postupoval podľa plánu a na začiatku cyklu overovania v roku 2016 identifikoval 18 vysokorizikových prierezových otázok (pozri *prílohu IV*). Takisto rozdelil členské štáty do troch kategórií rizík (sedem vysokorizikových, deväť stredne rizikových a 12 nízkorizikových), ktoré určovali minimálny počet priamych overení v každom členskom štáte. Eurostat tiež vykonal a aktualizoval posúdenie rizika, ktoré viedlo k výberu oblastí na priame overovanie.

40 S cieľom otestovať úplnosť zoznamu vysokorizikových prierezových otázok identifikovaných Eurostatom sme porovnali údaje o HND za roky 2010 – 2019 uverejnené na vnútroštátnej úrovni s údajmi o HND na účely vlastných zdrojov. Tieto roky sme vybrali, pretože išlo o obdobie, na ktoré sa vzťahoval cyklus overovania za roky 2016 – 2019. Toto porovnanie nám umožnilo určiť, či členské štáty zistili závažné problémy (vyžadujúce si revíziu ich údajov o HND), ktoré neboli zistené v posúdení rizika Eurostatom. Nenašli sme žiadne takéto prípady.

41 Eurostat predložil Výboru pre HND svoj model posúdenia rizika spolu so zoznamom zistených prierezových otázok a hodnotením rizika členských štátov. Výbor pre HND súhlasil s použitím tohto modelu a s jeho výsledkami. Po ukončení cyklu overovania sa takmer všetci (96 %) respondenti národného štatistického úradu v našom prieskume domnievali, že Eurostat správne identifikoval väčšinu alebo všetky vysokorizikové prierezové otázky.

42 Z vyššie uvedených skutočností (body **40** a **41**) vyplýva, že Eurostat do svojho posúdenia zahrnul všetky relevantné vysokorizikové otázky. Vhodná identifikácia rizikových oblastí poskytla dobrý základ pre plánovanie a stanovenie priorit pri overovaniach vykonávaných Eurostatom a pre účinné zmierňovanie rizík.

Eurostat v plnej miere nevyužíval výsledky posúdenia rizika na to, aby uprednostnil overovania v prípade najrizikovejších otázok

43 Preskúmali sme, či Eurostat vykonával svoje overovania v súlade s výsledkami svojho posúdenia rizika a či postupoval v súlade s plánom a uprednostnil otázky s vyšším rizikom. Očakávali sme, že Eurostat vykoná overovanie otázok s vyšším rizikom (alebo členských štátov) skôr ako overovanie otázok s nižším rizikom (alebo členských štátov). Takisto sme očakávali, že v priebehu cyklu sa v prípade vysokorizikových otázok vykoná viac práce než v prípade stredne rizikových alebo nízkorizikových otázok. Takýto prístup by členským štátom poskytol viac času na riešenie rizikovejších otázok pred ukončením cyklu overovania. Tým by sa

potenciálne znížil počet výhrad k týmto otázkam, čo by zvýšilo predvídateľnosť príspevkov členských štátov do rozpočtu EÚ.

Uprednostnenie prierezoých otázok

44 V roku 2017 Eurostat použil informácie získané prostredníctvom svojich počiatkových overení na opätovné posúdenie úrovne rizika a odhad potenciálneho vplyvu 18 prierezoých otázok identifikovaných v roku 2016 (pozri bod 39). Na základe tejto analýzy Eurostat odstránil zo zoznamu dve otázky a obmedzil prácu plánovanú na tri otázky, o ktorých sa predpokladá, že majú nižšiu úroveň rizika. Eurostat potvrdil predchádzajúcu vysokú úroveň priority pre zostávajúcich 13 problémov, pričom štyri boli z hľadiska potenciálneho vplyvu hodnotené ako problémy „s veľmi vysokou prioritou“ a deväť ako „s vysokou prioritou“.

45 Eurostat vykonal porovnania vysokorizikových prierezoých otázok medzi jednotlivými krajinami podľa plánu, analyzoval súpisy k HND a v niektorých prípadoch rozoslal dotazníky národným štatistickým úradom. Pokiaľ ide o tri problémy s nižšou prioritou, Eurostat obmedzil svoje overovania na analýzu informácií zo súpisov k HND a vypracoval menej správ o pokroku ako pri ostatných otázkach. V prípade zvyšných 13 prierezoých otázok nebola stanovená žiadna osobitná priorita, hoci Eurostat zastával názor, že štyri z nich sú rizikovejšie ako ostatné.

46 Analyzovali sme vplyv akčných bodov „A“ vznesených Eurostatom pri prierezoých otázkach týkajúcich sa šiestich členských štátov, na ktoré sa tento audit vzťahoval, s cieľom skontrolovať, či posúdenie potenciálneho vplyvu vypracované Eurostatom bolo zrealizované. Zohľadnili sme aj akčné body, ktoré sa zmenili na výhrady, keď boli k dispozícii informácie o ich vplyve. Akčné body, ktoré sme analyzovali, zodpovedajú jednej štvrtine celkového počtu akčných bodov „A“ vznesených v súvislosti s prierezoými otázkami, čo naznačuje význam týchto otázok.

47 Zistili sme, že Eurostat vzniesol akčné body „A“ pre 14 z 18 prierezoých otázok. Z našej analýzy vyplynulo, že vysoký alebo veľmi vysoký potenciálny vplyv očakávaný Eurostatom sa prejavil len v jednej prierezoovej otázke (bytové služby), ktorá mala v šiestich členských štátoch priemerný dosah vo výške 0,39 % HND. Akčné body v prípade zvyšných 13 otázok označených ako „vysokorizikové“ mali relatívne malý dosah (priemerný dosah 0,08 % HND). Okrem toho 27 % respondentov národného štatistického úradu v našom prieskume uviedlo, že niektoré prierezoové otázky neboli relevantné pre všetky členské štáty alebo mali len malý vplyv na ich údaje o HND. Niektoré z týchto otázok boli predmetom konkrétnych alebo prierezoých výhrad, takže ešte môžu mať významný vplyv na dokončenie prebiehajúcej práce.

48 Hoci je ťažké odhadnúť potenciálny vplyv konkrétnej otázky pred začatím overovacej činnosti, Eurostat má lepšie predpoklady na posúdenie vplyvu počas cyklu, keď bude z analýzy súpisu k HND k dispozícii viac informácií. Tieto informácie však nevedli k ďalšiemu stanoveniu priorít práce.

Stanovenie priorít na základe úrovne rizika členských štátov

49 Ako sa uvádza v bode **20**, Eurostat plánoval stanoviť priority svojich overovaní na základe úrovne rizika členských štátov. Podľa plánu mali byť priority stanovené v rámci portfólia členských štátov prideleného každému administratívne úradníkovi. Očakávali sme teda, že Eurostat v prvej časti cyklu overovania zameria svoje overovania na členské štáty s vysokým a stredným rizikom a overovanie členských štátov s nízkym rizikom prebehne v neskoršej časti cyklu (pozri *prílohu III*).

50 Analyzovali sme poradie, v akom administratívni pracovníci stanovovali na základe svojich overení akčné body, aby sme určili, či uprednostnili členské štáty s vyšším rizikom. Stanovenie akčných bodov je kľúčovým momentom v cykle overovania, pretože týmto krokom Eurostat oznámi zistené problémy členským štátom, ktoré môžu začať pracovať na ich riešení. Vylúčili sme akčné body týkajúce sa prierezových otázok, keďže niektoré z nich mohli byť uvedené v neskoršej fáze overovacieho cyklu z dôvodu potreby porovnať rôzne metodiky používané členskými štátmi.

51 Zistili sme, že administratívni pracovníci vykonali overenia v troch zo siedmich vysokorizikových členských štátov na začiatku cyklu overovania pred ostatnými členskými štátmi s nižším rizikom, ktoré mali vo svojom portfóliu. Pokiaľ ide o ďalšie štyri štáty, zistili sme, že:

- v prípade dvoch členských štátov s vysokým rizikom začali administratívni pracovníci stanovovať akčné body až po tom, ako tak urobili pri iných členských štátoch (jeden s nízkym rizikom a jeden s vysokým rizikom),
- v prípade jedného členského štátu s vysokým rizikom vykonal administratívny pracovník súčasné overenie členského štátu s nízkym rizikom, čím sa skrátil čas pridelený na krajiny s vysokým rizikom,
- v prípade zostávajúceho členského štátu s vysokým rizikom začal administratívny pracovník stanovovať akčné body v pomerne neskorej fáze overovacieho cyklu (jún 2017) napriek tomu, že vo svojom portfóliu nemal žiadne iné členské štáty.

52 Administratívni pracovníci vo všeobecnosti uprednostňovali overovanie členských štátov so stredným rizikom pred overovaním krajín s nízkym rizikom. Zistili sme však jeden prípad, keď administratívny pracovník musel skontrolovať tri členské štáty (jeden členský štát s nízkym rizikom a dva so stredným rizikom) a uprednostnil overovanie členského štátu s nízkym rizikom.

53 Zistili sme, že približne štvrtina výhrad týkajúcich sa konkrétnych transakcií, ktoré vzniesol Eurostat na konci cyklu overovania, sa týkala štyroch členských štátov s vysokým rizikom, ktoré neboli účinne uprednostnené (pozri bod **51**). Hoci niektoré metodické otázky môžu byť vo svojej podstate zložité a vyžadujú si výhrady, aj keď by boli uprednostnené, ich identifikácia v skoršom štádiu by členským štátom s vysokým rizikom poskytla lepšiu šancu na ich vyriešenie pred ukončením cyklu.

Stanovenie priorít prostredníctvom priamych overovaní

54 Ako sa uvádza v bode **20**, Eurostat plánoval vybrať oblasti na priame overovanie zo súboru konkrétnych oblastí na zostavovanie HND, ktoré sú vystavené vysokému riziku, ako sa uvádza v jeho modeli posúdenia rizika. Eurostat si vyhradil právo zmeniť zloženie súboru vyplývajúce z modelu posúdenia rizika na základe kvalitatívnej úvahy. V postupe hodnotenia rizika sa stanovil minimálny počet priamych overení takto:

- členské štáty s nízkym rizikom: jeden
- členské štáty so stredným rizikom: tri
- členské štáty s vysokým rizikom: štyri

55 Skontrolovali sme, či Eurostat použil model posúdenia rizika na určenie súboru oblastí na priame overovanie, vybraných oblastí zo súboru (alebo poskytol odôvodnenie, ak to tak nebolo), a vykonal aspoň minimálny počet priamych overení požadovaných pre každú kategóriu rizika.

56 Zistili sme, že Eurostat použil model posúdenia rizika na určenie súboru oblastí na priame overovanie tak, ako sa plánovalo. V ôsmich z 28 členských štátov sa však administratívni pracovníci Eurostatu rozhodli vykonať priame overovanie oblastí, ktoré v dokumentácii neboli vybrané na posúdenie rizika, aby sa dosiahol minimálny počet overení. Hoci postup umožňuje kvalitatívnu reflexiu, odôvodnenie tohto rozhodnutia nebolo zdokumentované. Eurostat tak nemá prehľad o dôvodoch, ktoré administratívnych pracovníkov viedli k úprave výsledkov posúdenia rizika, a nemôže analyzovať potenciál na zlepšenie modelu transformovaním niektorých z týchto dôvodov na kritériá rizika.

57 Eurostat vykonal aspoň minimálny počet priamych overení požadovaných na úrovni rizika pre každý členský štát. To dokazuje, že Eurostat dobre pokryl rizikové oblasti a podľa plánu prideliť viac času a zdrojov na priame overovanie v členských štátoch s vyšším rizikom. V 11 z 28 členských štátov Eurostat vykonal viac priamych overovaní, než je požadovaný minimálny počet, pričom na overovanie vybral jednu až štyri ďalšie oblasti.

Stanovenie priorít akčných bodov

58 Eurostat nestanovil ani neuviedol úroveň priority, ktorú majú národné štatistické úrady prisúdiť rizikovým akčným bodom, ktoré by mohli mať väčší vplyv, napríklad tým, že požiada národné štatistické úrady, aby začali pracovať skôr, alebo stanovením skorších lehôt. Každý národný štatistický úrad mal rozhodnúť o poradí, v akom sa bude zaoberať akčnými bodmi, a to na základe lehôt, na ktorých sa dohodol s Eurostatom.

59 Ak sa Eurostat k prioritám nevyjadrí, národné štatistické úrady sa môžu rozhodnúť prideliť svoje zdroje na akčné body, ktoré sa dajú ľahšie riešiť, a odložiť tie, ktoré sú zložitejšie a vyžadujú si významnejšie metodické zmeny. Podľa Eurostatu je možné predpokladať, že akčné body transformované na výhrady sa týkajú otázok, ktoré sú komplexnejšie a/alebo širšie ako body, ktoré by sa dali ľahšie vyriešiť a uzavrieť, a preto povedú k väčším revíziám.

Eurostat poskytol členským štátom primeranú podporu pri riešení vysokorizikových otázok, ale nereagoval včas na problém globalizácie

Podpora a usmernenia pre národné štatistické úrady

60 Aby mohli členské štáty včas riešiť vysokorizikové otázky, Eurostat by mal národným štatistickým úradom poskytnúť primeranú podporu a usmernenia.

61 Zistili sme, že Eurostat celkovo účinne podporoval národné štatistické úrady v ich úsilí riešiť prierezové otázky. Na tento účel zriadil podskupiny na objasnenie metodických aspektov v rámci expertnej skupiny pre HND, koordinoval prácu na vypracovaní usmernení s ďalšími oddeleniami v rámci Eurostatu a s medzinárodnými organizáciami, zorganizoval seminár a spustil pilotný projekt zameraný na analýzu činností nadnárodných podnikov. Eurostat vypracoval správy o pokroku a záverečné správy obsahujúce informácie o práci, ktorú vykonal pri riešení týchto otázok, a o riešení prijatých rôznymi národnými štatistickými úradmi.

62 Národné štatistické úrady, ktoré odpovedali na náš prieskum, ocenili podporu, usmernenia a informácie, ktoré Eurostat poskytol počas cyklu overovania. Všetky národné štatistické úrady informovali o dobrej alebo vynikajúcej spolupráci s Eurostatom a 88 % národných štatistických úradov súhlasilo s tým, že Eurostat vo väčšine prípadov poskytol primerané a včasné usmernenia. Okrem toho všetky národné štatistické úrady súhlasili s tým, že Eurostat poskytol dostatočné informácie o rozsahu a pokroku svojich overovaní.

63 Dva národné štatistické úrady poukázali na to, že Eurostat poskytol usmernenia týkajúce sa denných príspevkov po vyjadrení výhrady, a nie skôr, čo platí aj v prípade marží pri obchodovaní s finančnými aktívami. Národné štatistické úrady takisto navrhli, aby Eurostat poskytoval jasnejšie a/alebo praktickejšie usmernenia, organizoval viac dvojstranných stretnutí administratívnych pracovníkov a národných štatistických úradov a posilnil svoju technickú podporu.

Reakcia Eurostatu na výzvy globalizácie

64 Globalizácia znamená, že firmy organizujú svoje činnosti na medzinárodnej úrovni a presúvajú svoje činnosti alebo aktíva, aby využívali výhodné daňové režimy. Pre Eurostat a národné štatistické úrady je ťažké tieto činnosti správne zohľadniť pri výpočtoch HND, keďže každý národný štatistický úrad môže vidieť len hospodárske činnosti organizácií pôsobiacich v jeho jurisdikcii.

65 Kontrolovali sme, či Eurostat reagoval na tento problém včas a či jeho prístup (poskytovanie usmernení a podpory národným štatistickým úradom a v konečnom dôsledku vznesenie výhrady) bol účinný pri získavaní primeraného uistenia o vhodnosti systémov národných účtov zriadených na meranie vplyvu globalizácie na HND.

66 Zistili sme, že problémy súvisiace s meraním činností nadnárodných podnikov v národných účtoch predchádzali začiatku cyklu overovania HND za roky 2016 – 2019 a Eurostat ich mohol riešiť skôr. Už v roku 2011 sa objavilo niekoľko náznakov, že globalizácia a súvisiace zmeny v účtovných rámcoch by mohli mať významný vplyv na národné účty a že bude nutné vykonať podrobnejšiu analýzu s cieľom identifikovať praktické riešenia, ako je profilovanie nadnárodných podnikov koordinované na úrovni EÚ (pozri [rámček 4](#)).

Rámček 4

Náznaky o potrebe praktických riešení otázky globalizácie

- Systémom národných účtov z roku 2008 (medzinárodný štatistický rámec) a rámcom ESA 2010 sa zaviedli nové pravidlá zaznamenávania globalizovaných obchodných modelov.
- Európska hospodárska komisia Organizácie Spojených národov v roku 2011 konštatovala, že nové prieskumy by sa mali zamerať na nadnárodné podniky, aby bolo možné priame meranie ich transakcií.
- Expertná skupina Komisie zložená z riaditeľov makroekonomickej štatistiky v rokoch 2012 a 2014 konštatovala, že dostupné usmernenia sa nezaoberali výskumom a vývojom v oblasti nadnárodných podnikov a že globalizácia a nadnárodné podniky predstavujú pre národné účty nové problémy, ktoré si vyžadujú riešenia, ako je profilovanie.
- V roku 2014 vyvolali zmeny v režime DPH a zrušenie niektorých systémov minimalizácie daňovej povinnosti v EÚ rýchle zmeny obchodného modelu niektorých nadnárodných podnikov.

67 Napriek tomu, že Eurostat identifikoval riziko globalizácie a členskými štátmi už poskytol podporu v súvislosti s určitými aspektmi globalizácie, do roku 2016 nemal zavedený systém, ktorý by členskými štátmi pomáhal identifikovať premiestnenie činností nadnárodných podnikov a zabezpečiť účinnú spoluprácu medzi členskými štátmi s cieľom uľahčiť profilovanie nadnárodných podnikov.

68 V júli 2016 oznámilo Írsko nárast v údajoch o HND za rok 2015 o 24 % (39 mld. EUR) v porovnaní s rokom 2014 v dôsledku premiestnenia aktív niekoľkých veľkých nadnárodných podnikov. Eurostat preskúmal metodiku, z ktorej vychádzajú údaje o HND vykázané Írskom, a výbor pre HND tieto údaje potvrdil.

69 Po zistení tohto problému v Írsku začal Eurostat riešiť otázku činností nadnárodných podnikov z praktickejšieho hľadiska. Zriadil nové pracovné skupiny na túto tému a začal zber informácií a pilotný projekt (pozri bod **60**) s cieľom pomôcť zistiť spoľahlivosť zaznamenávania prvkov súvisiacich s globalizáciou v údajoch o HND a súvisiace problémy. Eurostat takisto navrhol zavedenie systému včasného varovania s cieľom odhaliť reštrukturalizáciu nadnárodných podnikov. Ak by tieto iniciatívy začal skôr, národným štatistickým úradom by to umožnilo zhromaždiť relevantné informácie od nadnárodných podnikov v ranej fáze.

70 Na konci cyklu overovania Eurostat dospel k záveru, že všetky členské štáty musia viac pracovať na otázkach súvisiacich s globalizáciou. Komisia na tento účel vznesla prierezovú výhradu s termínom v septembri 2022. Ide o najdôležitejšiu z piatich prierezových výhrad vznesených na konci cyklu overovania za roky 2016 – 2019 (pozri [prílohu V](#)) z dôvodu jej zložitosti a širokého rozsahu. Zatiaľ čo ostatné štyri prierezové výhrady sa vzťahujú na údaje o HND od roku 2010, Komisia sa rozhodla obmedziť uplatňovanie prierezovej výhrady týkajúcej sa globalizácie na rok 2018 a nasledujúce roky.

71 Obmedzením obdobia uplatňovania tejto výhrady sa oslabuje porovnateľnosť, spoľahlivosť a úplnosť údajov členských štátov o HND vykázanych za roky 2010 až 2017¹³. Niektoré členské štáty nemuseli vo svojich národných účtoch pred rokom 2018 tento jav náležite zohľadniť, zatiaľ čo iné, napríklad Írsko, vykázali za toto obdobie spoľahlivé údaje.

72 Komisia (Eurostat a GR BUDG) odôvodnila obmedzenie obdobia praktickými ťažkosťami pri získavaní požadovaných informácií za predchádzajúce roky od nadnárodných podnikov. Domnievala sa, že rozpočtová neistota spôsobená dlhodobou výhradou k údajom o HND nie je úmerná možnému dosahu na HND¹⁴. Hoci je uplatňovanie zásady nákladovej účinnosti odôvodnené pri rozhodovaní o rozsahu výhrady, malo by byť založené na primeraných informáciách o možnom vplyve daného problému. Komisia uviedla, že v ich rozhodnutí sa zohľadnil záver pilotného projektu Eurostatu nadnárodných podnikov, v ktorom sa nezistili závažné skreslenia HND. Pilotné cvičenie sa však týkalo malej vzorky nadnárodných podnikov a len jedného roka (2016). To neposkytuje dostatočné dôkazy týkajúce sa rokov predchádzajúcich roku 2018.

73 Podľa viacerých náznakov mala globalizácia významný vplyv na národné účty pred rokom 2018, čo mohlo spôsobiť zmeny HND. Napríklad tri členské štáty v roku 2017 oznámili Eurostatu, že od roku 2010 zaznamenali konkrétne prípady premiestnenia spoločností s významnými aktívami (viac ako 100 mil. EUR) do svojej krajiny alebo z nej. Jeden členský štát poskytol informácie o významných revíziách svojich údajov o HND v súvislosti s tromi výhradami k HND vrátane výhrady týkajúcej sa globalizácie (ktorá bola v tom čase čiastočne vykonaná). Kombinovaný vplyv týchto troch výhrad sa pohyboval v rozmedzí od – 2,0 % (2010) do 16,3 % HND (2012) v rokoch 2010 až 2019.

¹³ Výročná správa za rok 2020, bod 3.11.

¹⁴ Európska komisia, poznámka k spisu, výhrada k HND v súvislosti s globalizáciou, 24.9.2020.

74 Vo výročnej správe za rok 2020 sme odporučili, aby v prípade, že sa účinok zrušenia uvedenej výhrady v jednotlivých členských štátoch výrazne líši, Komisia by mala prehodnotiť kvalitu údajov o HND za predchádzajúce roky, aby mohla informovať rozpočtový orgán o možných dôsledkoch revidovaných štatistických údajov pre príjmový rozpočet od roku 2010. Komisia toto odporúčanie neprijala, pretože sa domnievala, že načasovanie výhrady týkajúcej sa globalizácie (v tomto prípade od roku 2018) je primerané.

75 Takmer polovica národných štatistických úradov, ktoré odpovedali na náš prieskum, sa domnievala, že rozsah prierezovej výhrady k globalizácii nezabezpečuje porovnateľnosť, spoľahlivosť a úplnosť údajov o HND členských štátov. Niektoré z uvedených dôvodov sa týkali zložitosti a osobitnej povahy tejto otázky (relevantnejšia pre krajiny s daňovými konkurenčnými systémami), malého počtu dotknutých nadnárodných podnikov a skutočnosti, že výhrada sa nevzťahuje na roky pred rokom 2018, čo by mohlo znížiť porovnateľnosť odhadov HND členských štátov.

Cyklus overovania HND bol dokončený podľa plánu, ale niektoré nedostatky ovplyvnili jeho efektívnosť

Celkovo Komisia dokončila overenia podľa plánu a výsledky oznámila včas

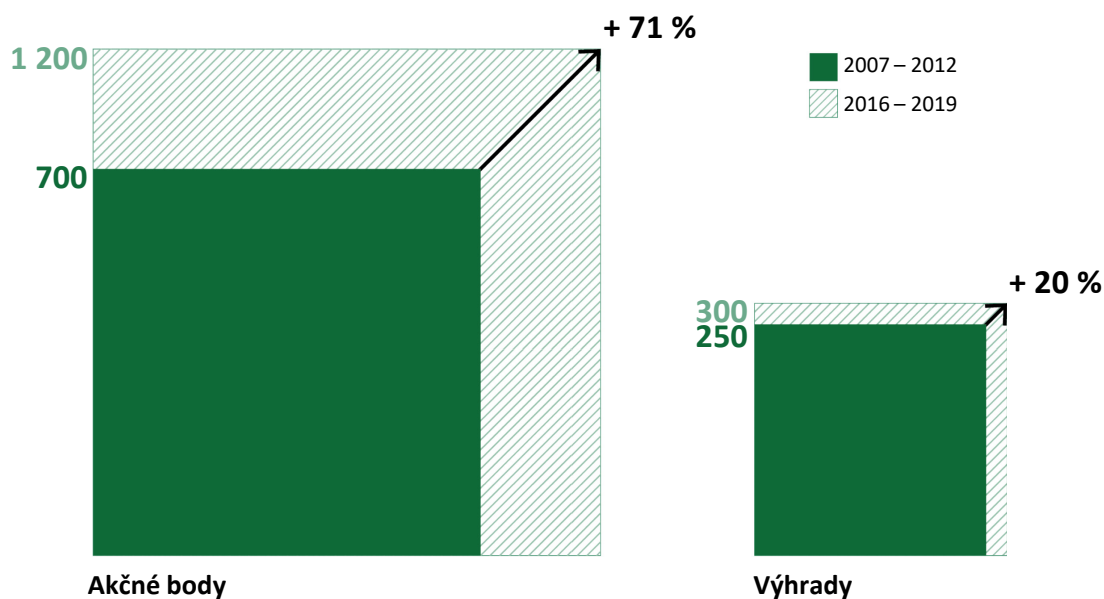
76 Predvídateľnosť príspevkov založených na HND závisí od včasnosti cyklu overovania a rýchlosti, s akou Komisia informuje členské štáty o svojich výsledkoch (úpravách zaplatených príspevkov) vo vzťahu k príslušnej lehote na úhradu príspevkov. Kontrolovali sme, či Eurostat dokončil cyklus overovania HND podľa plánu (v roku 2019) a či GR BUDG včas informovalo členské štáty o úpravách ich príspevkov založených na HND a umožnilo tak účinné rozpočtové plánovanie.

77 Napriek vysokému počtu metodických otázok vyplývajúcich zo zavedenia nového účtovného rámca (ESA 2010) Eurostat dokončil plánované overenia pre cyklus 2016 – 2019 včas, s výnimkou Francúzska. Dôvodom bolo neskoré predloženie francúzskeho súpisu k HND (pozri bod 15). Stále však existujú nevyriešené otázky vo forme výhrad, ktoré rozširujú overovanie nad rámec oficiálneho ukončenia cyklu overovania (pozri body 07 a 08).

78 Na základe svojich overení Komisia vydala približne 1 200 akčných bodov a 300 výhrad, čo predstavuje nárast v porovnaní s predchádzajúcim cyklom overovania

(pozri *ilustráciu 4*). Výhrady sa týkajú údajov o HND za viac než desať rokov a môžu mať významný vplyv na budúce príspevky členských štátov. Členské štáty by mali všetky tieto výhrady vyriešiť najneskôr v septembri 2022. Eurostat stiahol väčšinu výhrad týkajúcich sa predchádzajúceho cyklu overovania (vo všeobecnosti s vplyvom na údaje z rokov 2002 až 2010) do roku 2017.

Ilustrácia 4 – Vývoj akčných bodov a výhrad medzi dvoma po sebe nasledujúcimi cyklami overovania

Zdroj: EDA na základe záverečnej správy Eurostatu o cykle overovania za roky 2016 – 2019, správ z informačných návštev z cyklu overovania za roky 2007 – 2012 a osobitnej správy EDA 11/2013.

79 Pokiaľ ide o komunikáciu, zistili sme, že GR BUDG včas informovalo členské štáty o úpravách príspevkov založených na HND, a to najmä preto, že zmeny príslušných právnych predpisov EÚ poskytli viac času na platbu.

80 V roku 2016 sa zmenou nariadenia EÚ o sprístupňovaní vlastných zdrojov¹⁵ (tzv. nariadenie o sprístupňovaní vlastných zdrojov) predĺžilo obdobie medzi dátumom, ku ktorému GR BUDG informovalo členské štáty o sumách, ktoré sa majú vyplatiť (t. j. 1. februára každého roka), a dátumom, ku ktorému tieto sumy museli byť sprístupnené (t. j. 1. júna toho istého roka). Nová zmena tohto nariadenia bola prijatá v apríli 2022¹⁶. Znovu sa predĺžila lehota na sprístupnenie upravených súm vlastných zdrojov založených na HND z júna každého roka na marec nasledujúceho roka. Túto

¹⁵ Nariadenie (EÚ, Euratom) 2016/804.

¹⁶ Nariadenie (EÚ, Euratom) 2022/615.

zmenu sme podporili, pretože ďalej znížila rozpočtovú neistotu členských štátov a súčasne z hľadiska rozpočtu EÚ bola neutrálna¹⁷.

81 Naše odpovede na prieskum, ktorý sme zaslali vnútroštátnym orgánom zodpovedným za sprístupňovanie vlastných zdrojov do rozpočtu EÚ, potvrdzujú, že vzhľadom na zmenu nariadenia o sprístupňovaní vlastných zdrojov z roku 2022 boli informácie o úpravách, ktoré poskytla Komisia, poskytnuté včas a boli dostatočné na to, aby umožnili účinné rozpočtové plánovanie na vnútroštátnej úrovni (podľa deviatich z desiatich vnútroštátnych orgánov, ktoré odpovedali na prieskum).

Eurostat kontroloval veľa otázok, pri ktorých sa preukázalo, že majú nízky dosah na HND

82 V záujme zvýšenia efektívnosti možno použiť prah významnosti na zacielenie overovania na otázky, ktoré môžu mať veľký dosah na HND. Eurostat stanovil pre cyklus overovania za roky 2016 – 2019 prah významnosti vo výške 0,1 % HND. Domnieval sa, že problémy, ktorých dosah sa pohybuje pod touto prahovou hodnotou, si nevyžadujú ďalšie opatrenia. Preskúmali sme základ, ktorý Eurostat použil na stanovenie prahu významnosti na 0,1 % HND, a rozsah, v akom sa táto prahová hodnota zohľadnila pri overovaní.

Úroveň prahu významnosti

83 Eurostat nezaložil 0,1 % prah významnosti na žiadnom konkrétnom modeli alebo odkaze z medzinárodných štatistických postupov. Z nášho prehľadu literatúry a prieskumu národných štatistických úradov vyplynulo, že pojem významnosti sa v štatistikách vo veľkej miere nepoužíva. Uplatňovanie prahovej hodnoty je odôvodnené jedinečnou povahou cyklu overovania HND, ktorý má poskytovať záruku kvality štatistických údajov so zreteľom na jeho finančný vplyv na príspevky členských štátov do rozpočtu EÚ. Navrhovaný prah významnosti bol predložený Výboru pre HND, ktorý schválil jeho uplatňovanie ako prostriedok na zabezpečenie uplatňovania zásady nákladovej účinnosti (pozri body [05](#) a [17](#)).

84 Rozhodnutie Eurostatu stanoviť prah významnosti na 0,1 % HND odráža vysokú mieru kontroly údajov o HND a nízku toleranciu všetkých nepresností alebo metodických nedostatkov, ktoré možno zistiť počas cyklu overovania. Literatúra, ktorú

¹⁷ Stanovisko 2/2021, bod 13.

sme preskúmali¹⁸, poukazuje na skutočnosť, že národné účty sú veľmi zložitým súborom ekonomických štatistík. Keďže kombinujú veľký počet interných a externých zdrojov údajov, ktoré pokrývajú rôzne aspekty hospodárstva s cieľom odvodiť HND a iné kľúčové ukazovatele, je ťažké zabezpečiť veľmi vysokú úroveň presnosti. V príručke Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj o národných účtoch¹⁹ sa uvádza, že by bolo iluzórne domnievať sa, že miera presnosti, pokiaľ ide o úroveň HDP, je nižšia než niekoľko percentuálnych bodov. V prípade niektorých zložiek HND môže byť implicitné rozpätie odchýlky (chyba merania) v odhadovaných údajoch oveľa vyššie ako 0,1 %.

85 V hospodárstvach, ktorých HND je v porovnaní s priemerom EÚ relatívne malý, ale ktoré sú exponované vo vzťahu k svetovému hospodárstvu, prahová hodnota 0,1 % v skutočnosti znamená, že takmer všetky finančné transakcie alebo činnosti, ktoré vykonávali veľké medzinárodné spoločnosti, by bola významné. Napríklad na Malte bol prah významnosti v roku 2019 13 mil. EUR, zatiaľ čo v Nemecku bol takmer 300-krát vyšší (3,6 mld. EUR). Úsilie potrebné na preskúmanie otázok prekračujúcich prah významnosti preto môže byť neprimerané vo vzťahu k zdrojom, ktoré sú k dispozícii v niektorých členských štátoch.

86 Vo svojich odpovediach na náš prieskum 85 % národných štatistických úradov uviedlo, že za vhodný prah významnosti považuje 0,1 %, zatiaľ čo 11 % považovalo túto hodnotu za príliš nízku. 39 % respondentov však uviedlo, že cyklus overovania je len čiastočne účinný (35 %) alebo vôbec neúčinný (4 %). Najčastejšie uvádzaným dôvodom pre odpoveď „čiastočne efektívny“ (90 % prípadov) bolo, že overovania Eurostatu sa týkali príliš veľkého počtu otázok s malým dosahom na HND.

Použitie prahu významnosti

87 Očakávali sme, že Eurostat uplatní prah významnosti všade tam, kde boli k dispozícii dostatočné informácie na primerané posúdenie potenciálneho dosahu

¹⁸ Medzi hlavné skúmané dokumenty a štúdie patri: *Understanding National Accounts*, OECD, 2006 a 2014, *Independent review of UK economic statistics*, C. Bean, 2015, *Documentation of statistics for National Accounts 2020*, Dánske štatistiky, *Quality Dimensions of the Australian National Accounts*, Austrálsky štatistický úrad, 2007, *Assessing Accuracy and Reliability: A Note Based on Approaches Used in National Accounts and Balance of Payments Statistics*, pracovný dokument MMF, 2002, *Statistical quality by design: certification, rules and culture*, Holandské štatistiky, 2018.

¹⁹ *Understanding National Accounts*, Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj, 2014.

na HND. Tým by sa odstránili podrobné kontroly otázok, ktoré by sa mohli ukázať ako nevýznamné.

88 Podľa postupov Eurostatu by sa prah významnosti mal zohľadniť v niekoľkých fázach overovacieho cyklu. Členské štáty nie sú povinné prijať opatrenia, ak preukážu, že vplyv problému nie je významný (pozri [tabuľku 1](#)):

Tabuľka 1 – Uplatnenie 0,1 % prahu významnosti

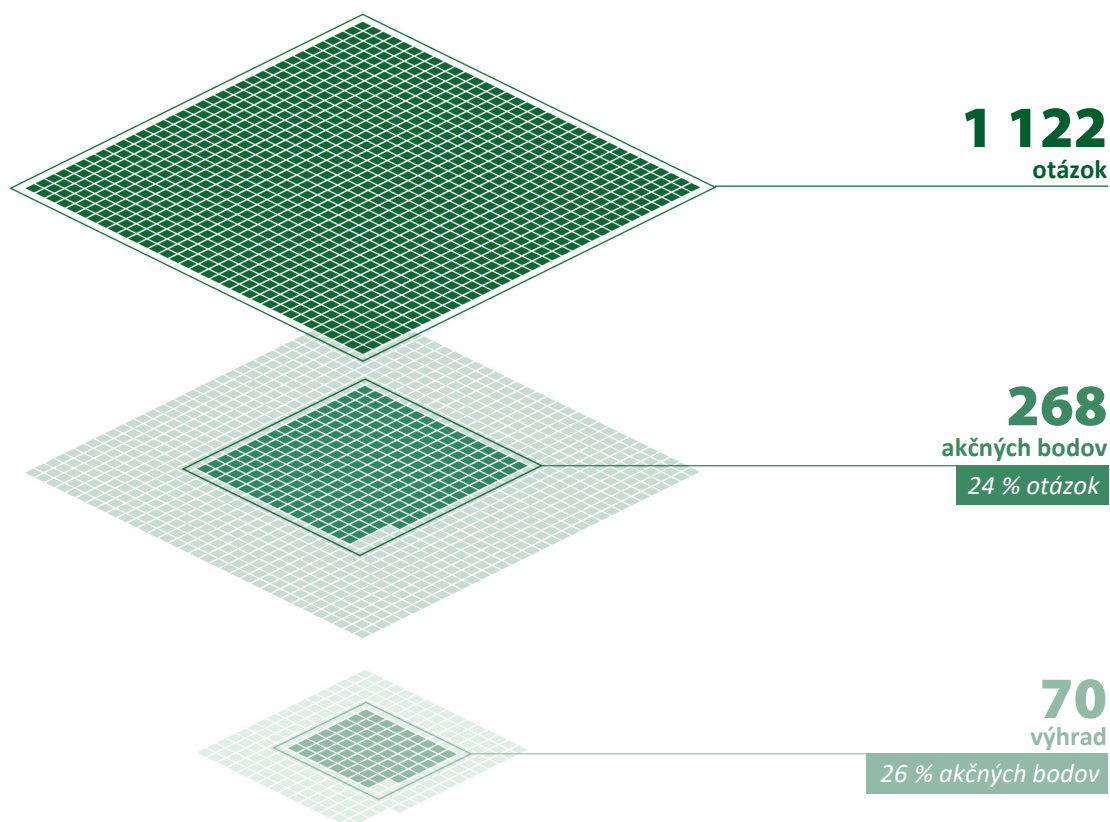
Fáza cyklu overovania	Opatrenie prijaté v prípade, že národný štatistický úrad preukáže nevýznamnosť
Zostavenie súpisu k HND	Opis príslušného bodu sa môže z inventúrneho súpisu vynechať, ak je jeho podiel, ktorý je nižší ako 0,1 % HND členského štátu, uvedený a odôvodnený.
Identifikovanie nedostatkov v zostavovaní HND	Ďalšie vyšetovania nie sú potrebné.
Vydávanie akčných bodov/výhrad	Nevydáva sa žiadny akčný bod alebo výhrada.
Uzavrenie/zrušenie akčných bodov/výhrad	Akčný bod alebo výhrada sa môžu uzavrieť/zrušiť bez toho, aby došlo k odstráneniu nedostatku.

Zdroj: EDA na základe dokumentov Eurostatu týkajúcich sa uplatňovania prahu významnosti.

89 Zistili sme, že pri zostavovaní súpisov k HND sa národné štatistické úrady vo všeobecnosti rozhodli predložiť úplný opis zložiek HND bez ohľadu na významnosť. Vzhľadom na to, že súpisy k HND používa široká škála zainteresovaných strán (vrátane Eurostatu), ktorí sa zaujímajú o rôzne predložené informácie, ide o primeraný prístup k riešeniu ich potrieb.

90 Pri analýze súpisov k HND s cieľom identifikovať nedostatky a požiadať národné štatistické úrady o vysvetlenie administratívni pracovníci Eurostatu nebrali do úvahy významnosť, pokiaľ národné štatistické úrady tieto informácie výslovne neposkytli. V prípade šiestich členských štátov, ktoré sme vybrali, administratívni pracovníci položili národným štatistickým úradom viac ako 1 100 otázok, aby objasnili určité aspekty na základe ich analýzy súpisov k HND. Väčšina týchto otázok bola objasnená pred tým, ako sa stali akčnými bodmi, buď preto, že národné štatistické úrady poskytli požadované informácie, alebo preto, že preukázali, že táto otázka je nevýznamná. Zostávajúce otázky (približne jedna štvrtina) sa stali akčnými bodmi a niektoré z nich sa zmenili na výhrady (pozri [ilustráciu 5](#)).

Ilustrácia 5 – Akčné body a výhrady ako podiel otázok Eurostatu (šesť vybraných členských štátov)

Zdroj: EDA na základe dotazníkov Eurostatu na posúdenie súpisu k HND pre šesť vybraných členských štátov a databáz akčných bodov a výhrad.

91 Pokiaľ ide o akčné body, ktoré sme preskúmali, administratívni pracovníci neposúdili potenciálny vplyv na HND pomocou existujúcich informácií zo súpisu k HND (napr. významnosť príslušnej zložky HND), verejných informácií alebo iných dokumentov alebo správ, ktoré má Eurostat k dispozícii. Postupy overovania Eurostatu nevyžadovali, aby administratívni úradníci systematicky zhromažďovali predbežné informácie od národných štatistických úradov o očakávanom vplyve akčných bodov. Zo šiestich členských štátov, ktoré sme vybrali, poskytlo tento druh predbežných informácií o všetkých akčných bodoch len Holandsko. Ostatné národné štatistické úrady tak urobili len vo veľmi obmedzenom počte prípadov. Dôvodom môže byť skutočnosť, že je ťažké jednoznačne preukázať dosah akčného bodu pred vyriešením základnej metodologickej otázky.

92 V snahe zistiť, či boli tieto predbežné odhady potenciálneho vplyvu spoľahlivé, zhromaždili sme najnovšie dostupné informácie o konečných odhadoch týkajúce sa šiestich členských štátov. Pri akčných bodoch, v prípade ktorých národné štatistické úrady predpovedali nevýznamný dosah, bol skutočne v 75 % prípadov konečný vplyv pod prahom významnosti. Tento percentuálny podiel naznačuje, že predbežné odhady poskytli vysoký stupeň spoľahlivosti. Keď Eurostat dostal takéto odhady, administratívni pracovníci pokračovali vo svojich kontrolách a požiadali o dodatočné informácie, kým nedospeli k záveru, že metodická otázka bola dostatočne vyriešená a že národné štatistické úrady poskytli všetky informácie o konečnom dosahu na HND.

93 V prípade šiestich členských štátov, ktoré sme analyzovali, Eurostat väčšinou uplatnil prah významnosti v záverečnej fáze overovania akčných bodov, aby rozhodol, či by národné štatistické úrady mali revidovať svoje údaje o HND s cieľom odstrániť zistené nedostatky. Tento prístup ovplyvnil efektívnosť cyklu overovania, keďže Eurostat aj národné štatistické úrady vyčlenili zdroje na riešenie problémov, ktoré podľa predbežných informácií pravdepodobne neboli významné.

94 S podporou nezávislých odborníkov sme podrobnejšie analyzovali 15 akčných bodov. Zistili sme, že informácie, ktoré mal Eurostat k dispozícii pri vydávaní akčných bodov (alebo krátko potom), by administratívnym pracovníkom umožnili rozhodnúť sa, či sa touto otázkou budú ďalej zaoberať. Tieto informácie boli buď verejne prístupné, prezentované v súpisoch k HND alebo poskytnuté národnými štatistickými úradmi krátko po vydaní akčných bodov. V [rámčeku 5](#) sa uvádzajú príklady akčných bodov, v ktorých boli takéto informácie ľahko dostupné a v prípade ktorých nebolo pravdepodobné, že vplyv bude významný.

Rámček 5

Významný dosah je pri niektorých akčných bodoch nepravdepodobný: dva príklady

Írsko – odhad sprejitného

Eurostat vydal akčný bod týkajúci sa sprejitného, keďže bol založený na zastaraných informáciách o zvyklostiach dávať sprejitné (20 % celkových miezd v sektore ubytovacích a stravovacích služieb).

- Odhadovaná suma v roku 2010 predstavovala približne 400 mil. EUR a prah významnosti pre Írsko predstavoval v danom roku 140 mil. EUR.
- Aj keby zmeny v správaní týkajúce sa dávania sprejitného v priebehu piatich rokov viedli k 25 % revízii tohto odhadu (+/- 100 mil. EUR), dosah na HND by nebol významný.

Eurostat uzavrel tento akčný bod dva a pol roka po jeho vydaní, keď írsky národný štatistický úrad zlepšil zodpovedajúci postup zostavovania a zaznamenal dosah na HND vo výške 0,006 %.

Malta – odhad výstavby v domácnostiach z vlastných zdrojov

Eurostat vydal akčný bod týkajúci sa odhadu stavebných prác vykonávaných domácnosťami na ich vlastný účet.

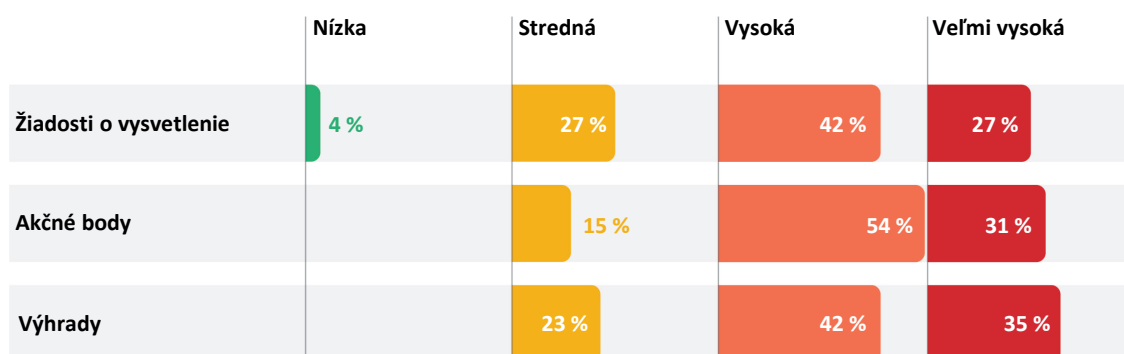

- Odhadovaná suma predstavovala v roku 2015 4,5 mil. EUR, zatiaľ čo prah významnosti pre Maltu v roku 2015 bol vo výške 9,4 mil. EUR.
- Riešenie tohto akčného bodu by mohlo viesť len k úprave príslušnej zložky HND smerom nadol. Dokonca aj oprava vo výške 100 % (-4,5 mil. EUR) by nebola významná.

Eurostat uzavrel tento akčný bod jeden a pol roka po jeho vydaní, keď maltský národný štatistický úrad preskúmal príslušný postup zostavovania HND a zaznamenal dosah na HND vo výške -0,01 %.

95 V našom prieskume väčšina národných štatistických úradov hodnotila pracovné zaťaženie, ktoré predstavujú žiadosti Eurostatu o objasnenie, ako aj jeho akčné body a výhrady ako vysoké alebo dokonca veľmi vysoké (pozri [ilustráciu 6](#)).

Ilustrácia 6 – Posúdenie pracovného zaťaženia národných štatistických úradov v súvislosti s cyklom overovania

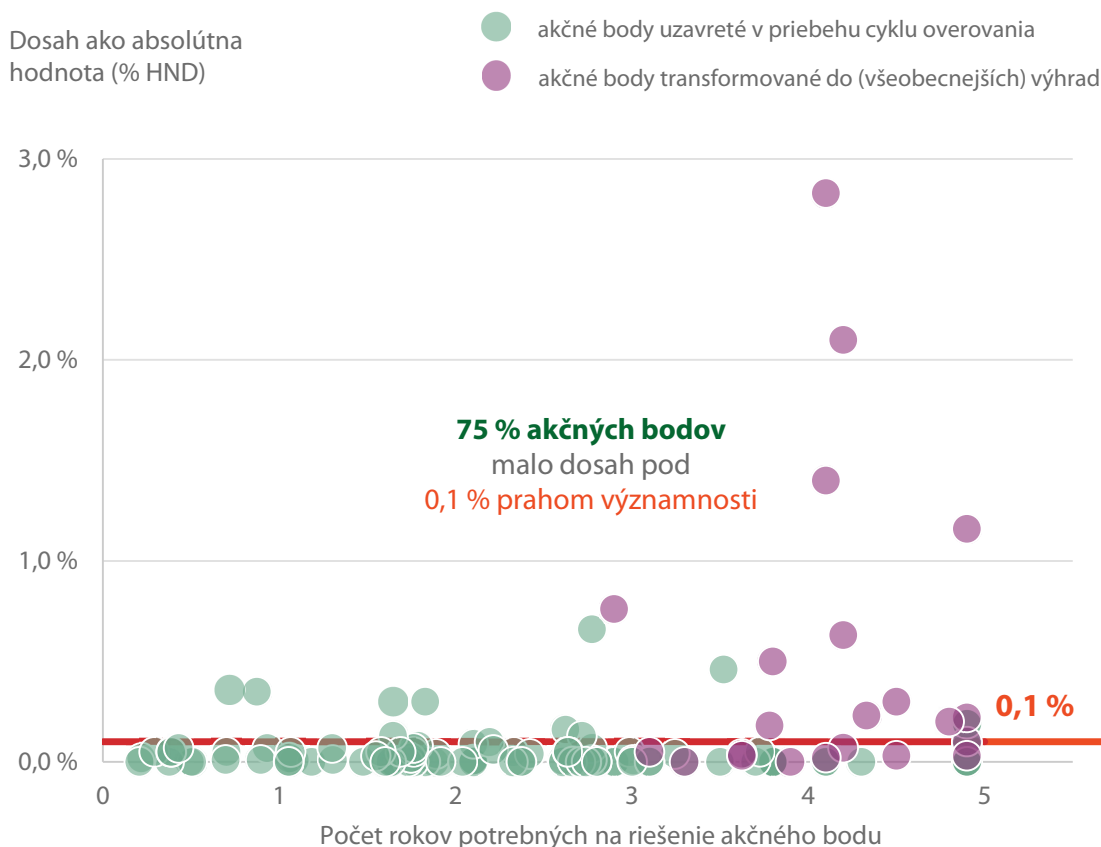
Zdroj: Prieskum EDA určený národným štatistickým úradom.

Konečný dosah akčných bodov a výhrad

96 Informácie o konečnom dosahu akčných bodov a výhrad by Eurostatu umožnili posúdiť efektívnosť jeho prístupu k overovaniu a prijať riadiace rozhodnutia v tejto oblasti. To by mohlo zahŕňať doladenie posúdenia rizika alebo spôsobu, akým sa uplatňuje prah významnosti. Zistili sme, že Eurostat nevypracoval prehľad dosahu akčných bodov na HND. Informácie o dosahu výhrad boli poskytnuté v obmedzenom počte prípadov v súbore s prehľadom obsahujúcim podrobnosti o všetkých výhradách.

97 Analyzovali sme dostupné informácie o dosahu 130 akčných bodov „A“ vydaných pre šesť vybraných členských štátov a o čase potrebnom na ich riešenie. Z našej analýzy vyplynulo, že 106 akčných bodov, ktorých konečný vplyv bol známy, malo mediánový dosah 0,02 % HND a 75 % nebolo významných. Uzavretie viac ako polovice 130 akčných bodov trvalo najmenej dva roky a 24 akčných bodov bolo v čase auditu stále otvorených vo forme výhrad. To naznačuje, že národné štatistické úrady museli odviest veľa práce. *Ilustrácia 7* znázorňuje dosah 106 akčných bodov, pri ktorých boli tieto informácie k dispozícii v čase auditu, a čas potrebný na ich riešenie.

Ilustrácia 7 – Dosah akčných bodov a čas potrebný na ich riešenie (šesť vybraných členských štátov)

Poznámky:

Pri tejto analýze sa zohľadnil najvyšší ročný dosah ako absolútna hodnota (bez ohľadu na znamienko). V prípade akčných bodov, ktoré sa zmenili na výhrady, sme prezentovali dosah a počet rokov potrebných na riešenie príslušnej výhrady vrátane prípadov, keď bol rozsah výhrady širší ako akčný bod. Ak príslušné výhrady neboli zrušené do januára 2022 (konečný dátum na účely nášho auditu), počet rokov sa vypočítal na základe tohto referenčného dátumu.

Zdroj: EDA na základe informácií z overovacích spisov Eurostatu, korešpondencie s národnými štatistickými úradmi, správ členských štátov o práci vykonanej v súvislosti s akčnými bodmi a správ o kvalite.

98 Eurostat vedie zoznam problémov, ktoré boli počas cyklov overovania označené za nevýznamné (vyplývajúce z otázok, akčných bodov alebo výhrad). Vyžaduje, aby členské štáty preskúmali tento zoznam v každom cykle overovania a pri každom probléme skontrolovali, či je potenciálny dosah stále pod prahom významnosti. Pre národné štatistické úrady to môže predstavovať dodatočnú záťaž, keďže musia aktualizovať informácie týkajúce sa otázok, ktoré sa predtým považovali za nevýznamné. V apríli 2022 podnikol Eurostat v nadväznosti na náš audit kroky na zníženie počtu položiek na tomto zozname a na zjednodušenie procesu odstraňovania problémov v budúcich overovacích cykloch.

99 Z našej analýzy dosahu 39 výhrad zrušených do konca roka 2021 (z celkového počtu 300 výhrad) vyplýva, že 41 % z nich malo nevýznamný dosah a ich medián bol 0,15 %. To naznačuje, že výhrady majú tendenciu riešiť otázky s mierne vyšším dosahom než akčné body, ktoré boli uzavreté počas cyklu overovania.

Neefektívnosť cyklu overovania v súvislosti s použitými nástrojmi v dôsledku použitých dokumentačných nástrojov

100 Analyzovali sme nástroje, ktoré Eurostat použil na dokumentovanie svojho overovania s cieľom posúdiť, či prispeli k ľahkému priebehu cyklu overovania a preskúmaniu jeho výsledkov s cieľom zlepšiť efektívnosť a obmedziť administratívnu záťaž.

101 Zistili sme, že národné štatistické úrady predložili kľúčové informácie pre analýzu Eurostatu vo viacerých typoch dokumentov, pričom použili šablóny Microsoft Word a Excel. Administratívni pracovníci Eurostatu zdokumentovali overovanie v súboroch Word a Excel a zaslali e-maily národným štatistickým úradom vo veci otázok, akčných bodov a výhrad a následnej kontroly práce národných štatistických úradov.

102 Vzhľadom na počet dokumentov a nástrojov vznikol komplexný systém, v ktorom sa od administratívnych pracovníkov vyžaduje, aby sledovali a aktualizovali všetky relevantné informácie týkajúce sa krajín alebo problémov, za ktoré sú zodpovední. Tento systém skomplikoval kontrolórom, vnútorným/externým audítorom a ďalším zamestnancom Eurostatu vyhľadávanie a analýzu príslušných informácií bez konzultácie s administratívnymi pracovníkmi. Napriek používaniu šablón na zabezpečenie konzistentného prístupu sme zistili niekoľko rozdielov v tom, ako národné štatistické úrady predkladajú príslušné informácie a administratívni pracovníci Eurostatu zdokumentujú svoju prácu (pozri [rámček 6](#)). To ohrozuje efektívnosť a konzistentnosť vnútorného preskúmania Eurostatu.

Rámček 6

Rozdiely v prezentácii informácií v súpisoch k HND a v dokumentácii práce Eurostatu

Súpisy k HND

Zatiaľ čo súpisy k HND členských štátov sa vo všeobecnosti riadili šablónou, ktorý poskytol Eurostat, zverejnené informácie neboli vždy jasné, a to z dôvodu:

- nedostatočného a/alebo nekonzistentného číslovania odsekov/tabuliek,
- nedostatku numerických informácií o jednotlivých krokoch zostavovania zložiek HND,
- absencie jednotiek merania.

Dotazníky na hodnotenie súpisu k HND

Administratívni pracovníci používali pri dokumentovaní svojej práce rôzne postupy, napríklad ich odpovede na otázky v šablóne sa líšili mierou podrobnosti.

Ďalšie nástroje na podporu overovania

V prípade šiestich členských štátov, ktoré sme vybrali, používali administratívni pracovníci na sledovanie príslušnej komunikácie s národnými štatistickými úradmi základné logové súbory, ako to vyžadujú postupy Eurostatu. Pri štyroch zo šiestich krajín administratívni pracovníci vytvorili ďalšie súbory s prehľadmi na uľahčenie monitorovania a preskúmania príslušných informácií (zoznam akčných bodov, lehoty, stav atď.). Keďže národné štatistické úrady nemali prístup k týmto spisom, a preto museli časť tejto práce vykonať znovu.

103 Administratívni pracovníci Eurostatu museli s národnými štatistickými úradmi objasniť niekoľko otázok, ktoré by neboli potrebné, ak by bol k dispozícii štandardizovanejší nástroj podporovaný integrovaným informačným systémom prispôbeným na overovanie HND. Ďalšou nevýhodou nástrojov, ktoré používa Eurostat, je, že ponúkajú obmedzené možnosti, pokiaľ ide o automatické kontroly, a upomienky týkajúce sa následnej kontroly akčných bodov. Zistili sme, že administratívni pracovníci Eurostatu nemali spoločný prístup k zasielaniu upomienok národným štatistickým úradom, čo mohlo zlepšiť včasnosť, keďže lehoty neboli vždy dodržané.

104 Neefektívnosť súvisiaca s dokumentačnými nástrojmi ovplyvňuje včasnosť overovacej činnosti, pretože vykonanie manuálnych kontrol, zaslanie upomienok, vyhľadanie príslušných informácií pri preskúmaní akčných bodov atď. zaberá čas. To môže viesť k oneskoreniam pri riešení akčných bodov a vykonaní potrebných revízií údajov o HND.

Závery a odporúčania

105 Cyklus overovania hrubého národného dôchodku (HND) za obdobie 2016 – 2019 sa vyznačoval nového účtovného rámca pre národné účty (ESA 2010) a významnou zmenou v prístupe Eurostatu k overovaniu. Tento prístup bol po prvýkrát založený na formalizovanom posúdení rizika a zahŕňal uplatňovanie prahu významnosti. Tieto zmeny pomohli Eurostatu identifikovať a zmierniť riziká pre zostavovanie údajov o HND tým, že sa pri overovaní zamerával na najdôležitejšie otázky. Eurostat však tieto nové prvky cyklu overovania nevyužil v plnej miere na to, aby lepšie zacielil svoje vlastné úsilie, ako aj úsilie národných štatistických úradov na včasné riešenie otázok s vyšším rizikom.

106 Zistili sme, že posúdenie rizika vykonané Eurostatom bolo dobre navrhnuté a odhalilo vysokorizikové otázky ovplyvňujúce zostavovanie HND. Eurostat však výsledky v plnej miere nevyužíval na to, aby uprednostnil overovanie prierezových otázok a členských štátov s vysokým rizikom. Eurostat vykonával priame overovania podľa úrovne rizika pre každý členský štát, ale v niektorých prípadoch administratívni pracovníci nezdokumentovali odôvodnenie overovania oblastí, ktorých overenie nevyplývalo z posúdenia rizika. Eurostat nestanovil prioritnú úroveň akčných bodov na základe rizika a neoznámil túto úroveň národným štatistickým úradom. Tým sa zvyšuje riziko, že metodické otázky s vyšším dosahom sa budú riešiť až po vyriešení otázok s nižším dosahom, čo má vplyv na predvídateľnosť príspevkov členských štátov do rozpočtu EÚ (pozri body 36 – 59).

Odporúčanie 1 – Lepšie stanoviť priority vysokorizikových otázok

Komisia by prostredníctvom Eurostatu mala:

- a) v situácii, keď existuje mnoho prierezových otázok, ktoré je potrebné riešiť, uprednostniť prácu zameranú na prierezové otázky, ktoré s najväčšou pravdepodobnosťou budú mať veľmi vysoký dosah vo väčšine členských štátov, a riešiť otázky s nižším potenciálnym vplyvom neskôr v overovacom cykle alebo v budúcich cykloch;
- b) systematicky uprednostňovať overovanie členských štátov s vysokým rizikom tým, že zabezpečí, aby sa uskutočnili čo najskôr počas overovacieho cyklu;

- c) lepšie dokumentovať dôvody výberu oblastí na priame overenie v prípadoch zahŕňajúcich kvalitatívne úvahy a analyzovať tieto dôvody s cieľom určiť, či by sa do existujúceho posúdenia rizika mali zahrnúť ďalšie relevantné kritériá;
- d) v spolupráci s národnými štatistickými úradmi analyzovať spôsoby, ako zlepšiť stanovenie priorit práce na akčných bodoch, pričom sa zohľadní ich úroveň rizika.

Cieľový dátum vykonania: 2025 (začiatok cyklu overovania po cykle za roky 2020 – 2024)

107 Eurostat celkovo primerane podporoval národné štatistické úrady v ich úsilí o riešenie vysokorizikových prierezových otázok, hoci v dvoch prípadoch boli potrebné usmernenia oneskorené. Vysokoriziková otázka globalizácie bol najdôležitejšou prierezovou otázkou cyklu overovania za roky 2016 – 2019. Eurostat spustil niekoľko iniciatív v oblasti globalizácie. Na túto vznikajúcu otázku však nereagoval včas a obmedzil obdobie uplatňovania príslušnej prierezovej výhrady bez dostatočných dôkazov o jej možnom dosahu. Neexistuje preto žiadne primerané uistenie o dosahu globalizácie na údaje o HND pred rokom 2018. V súvislosti s touto otázkou sme vo výročnej správe za rok 2020 odporučili, aby Komisia v prípade, že sa dosah zrušenia výhrady ku globalizácii bude v jednotlivých členských štátoch výrazne líšiť, znovu posúdila kvalitu údajov o HND za predchádzajúce roky (pozri body 60 – 75).

Odporúčanie 2 – Zlepšiť včasnú podporu poskytovanú členským štátom a lepšie odôvodniť rozhodnutia na obmedzenie obdobia uplatňovania výhrad

Komisia by prostredníctvom Eurostatu mala:

- a) pohotovo reagovať, keď sa zistí nový vysokorizikový problém, poskytnutím včasných usmernení a podpory národným štatistickým úradom;
- b) ak sa má prijať rozhodnutie o obmedzení obdobia uplatňovania budúcich výhrady, vykonať riadnu analýzu nákladovej účinnosti na základe dostatočných kvantitatívnych a/alebo kvalitatívnych informácií a konkrétneho rizika v každom dotknutom členskom štáte.

Cieľový dátum vykonania: 2025 (začiatok cyklu overovania po cykle za roky 2020 – 2024)

108 Cyklus overovania bol dokončený podľa plánu v roku 2019. Komisia poskytla členským štátom včasné informácie o úpravách vyplývajúcich z overovania HND, pričom zohľadnila nedávne legislatívne zmeny, ktorými sa predĺžila lehota na sprístupnenie príspevkov do rozpočtu EÚ. To umožňuje účinnejšie rozpočtové plánovanie na vnútroštátnej úrovni (pozri body 76 – 81).

109 Na konci cyklu však ešte neboli vyriešené mnohé otázky v podobe výhrad, ktoré by mohli ovplyvniť budúce príspevky členských štátov. Hoci sa Eurostat snažil zamerať svoje overovania uplatnením prahu významnosti, skontroloval veľa otázok, pri ktorých sa preukázalo, že mali nízky dosah na HND. Existuje priestor na lepšie využívanie dostupných informácií o možnom vplyve s cieľom uzavrieť takéto otázky v skoršej fáze. Okrem toho sa v cykle overovania vyskytli prípady neefektívnosti, ktoré súviseli s nástrojmi používanými na dokumentovanie overovaní (pozri body 82 – 104).

Odporúčanie 3 – Ďalej zlepšiť efektívnosť cyklu overovania

Komisia by prostredníctvom Eurostatu mala:

- a) analyzovať primeranosť súčasnej úrovne prahu významnosti na základe skúseností s vyjadrovaním a uzatváraním/rušením akčných bodov a výhrad v cykle overovania za roky 2016 – 2019;
- b) v spolupráci s národnými štatistickými úradmi analyzovať spôsoby, ako lepšie integrovať koncepciu významnosti vrátane prípadného vplyvu na HND, ak je to relevantné, do práce na akčných bodoch. Toto by sa malo uplatňovať čo najskôr v procese overovania, aby sa uzavreli akčné body.
- c) analyzovať možnosť zlepšenia existujúcich nástrojov alebo zavedenia nových nástrojov IT s cieľom umožniť integrované monitorovanie všetkých relevantných informácií o súpisoch k HND v reálnom čase, plánovaných a dokončených overovaniach, akčných bodoch a výhradách (ktoré budú využívať administratívni pracovníci a vedenie Eurostatu, prípadne aj zamestnanci národných štatistických úradov).

Cieľový dátum vykonania: 2025 (začiatok cyklu overovania po cykle za roky 2020 – 2024)

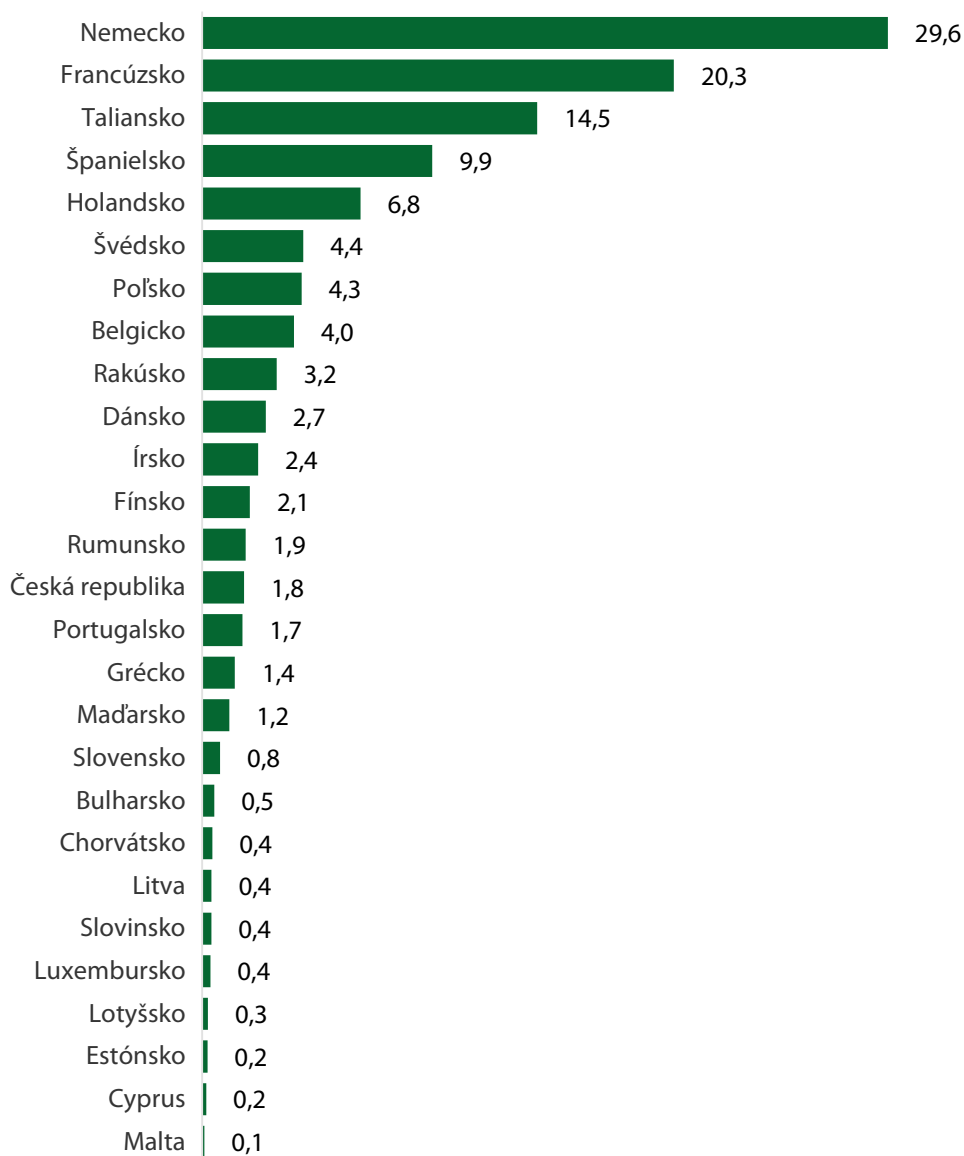
Túto správu prijala komora V, ktorej predsedá Jan Gregor, člen Dvora audítorov, v Luxemburgu na svojom zasadnutí dňa 26. októbra 2022.

Za Dvor audítorov

Tony Murphy
predseda

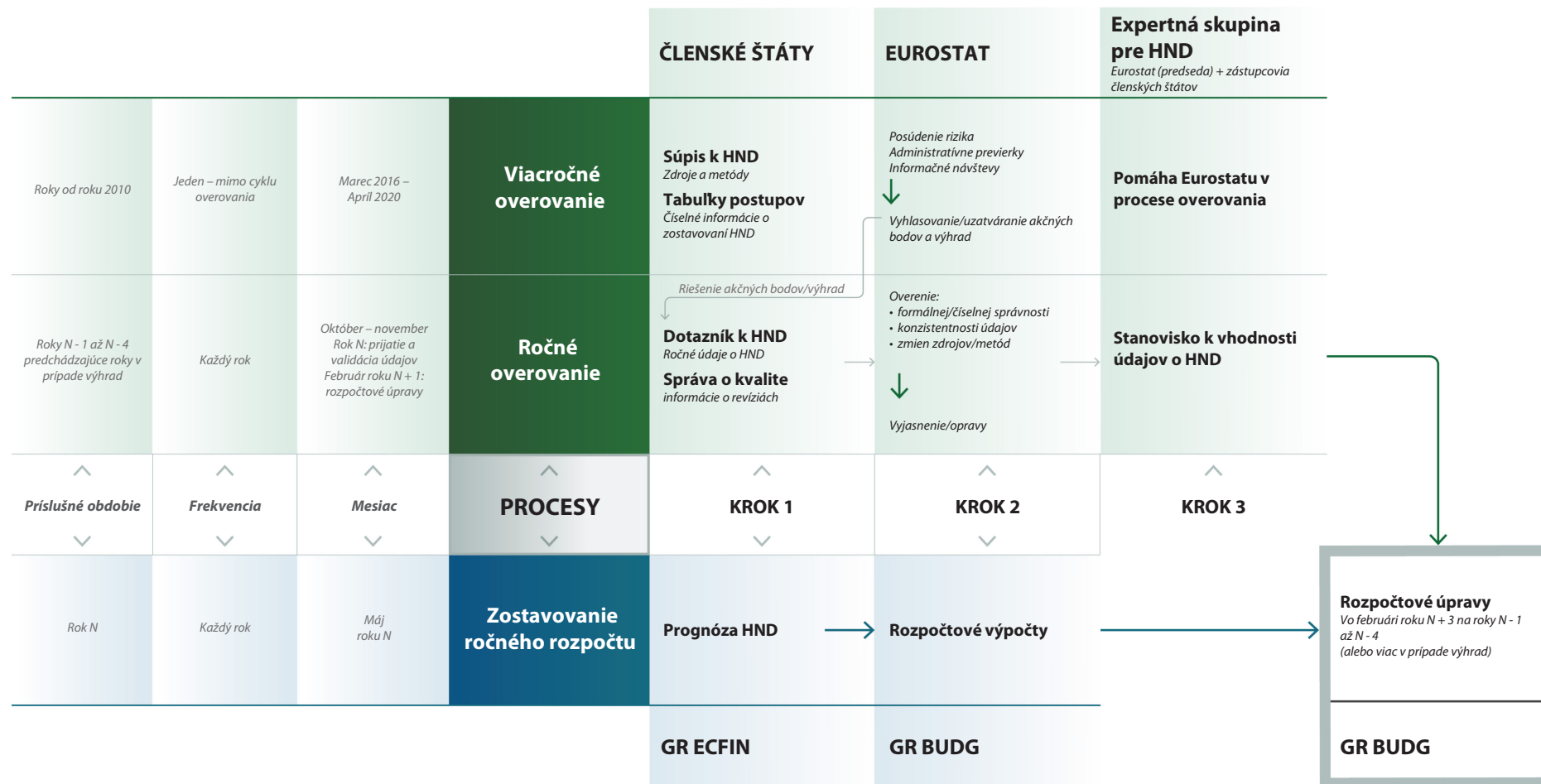
Prílohy

Príloha I – Príspevky členských štátov založené na HND do rozpočtu EÚ na rok 2021 (v mld. EUR)

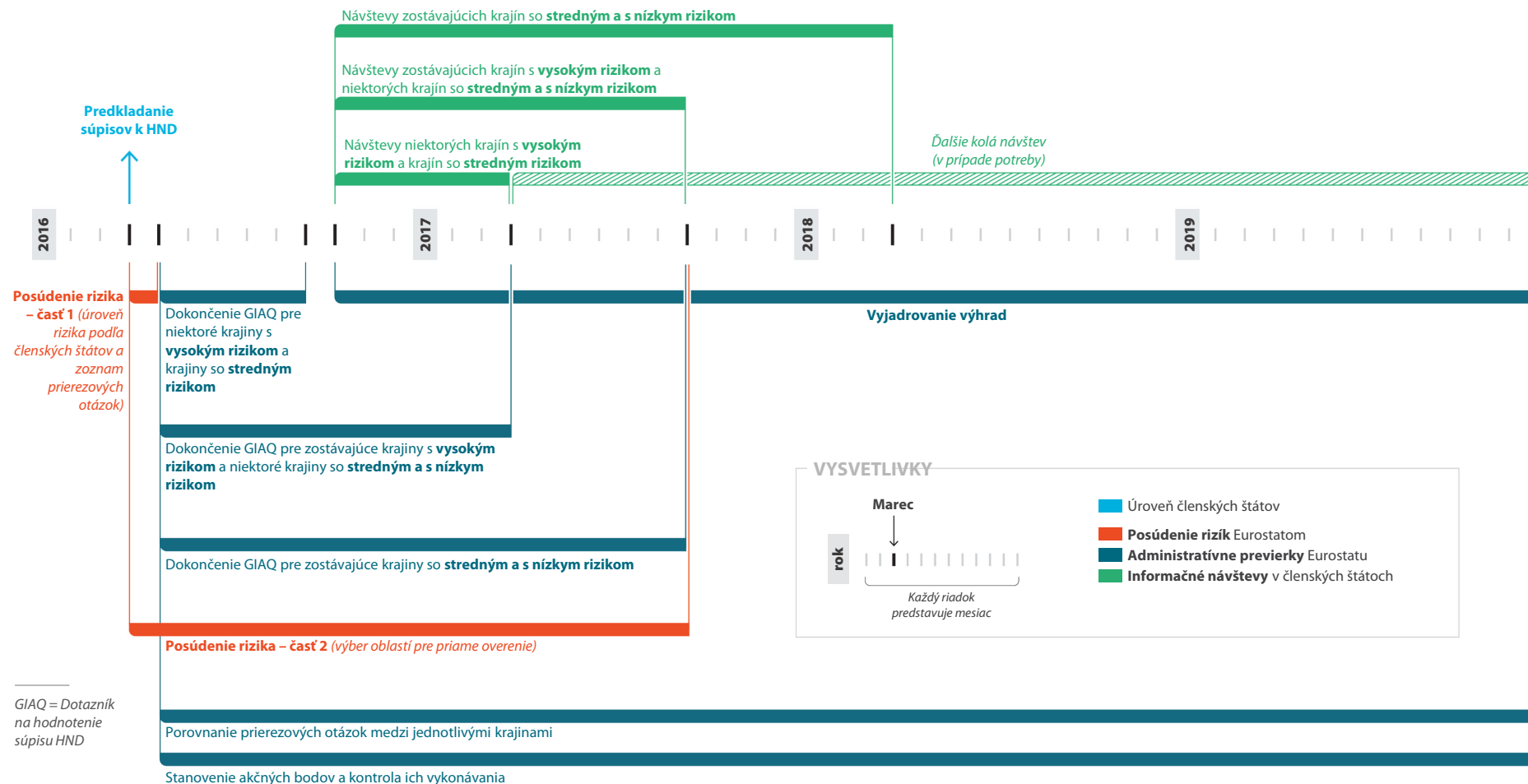
Zdroj: EDA na základe konsolidovanej ročnej účtovnej závierky EÚ za rozpočtový rok 2021, tabuľka 3 prílohy A: Prijmy.

Príloha II – Kľúčové procesy pri výpočte vlastného zdroja založeného na DPH

Zdroj: EDA na základe interných dokumentov Eurostatu, v ktorých sa opisuje jeho prístup overovania, nariadenia (EÚ) 2019/516 a nariadenia (EÚ, Euratom) č. 609/2014.

Príloha III – Orientačný harmonogram cyklu overovania Eurostatu za roky 2016 – 2019

Zdroj: EDA na základe dokumentov Eurostatu, v ktorých sa opisuje jeho prístup k overovaniu.

Príloha IV – Zoznam vysokorizikových prierezových otázok

Ref.	Prierezová otázka	Opis (cieľ overovania Eurostatu)
Vysokorizikové prierezové otázky		
A	Úplnosť	
A1	Absencia a nesprávne vykazovanie	<p>Analyzovať prístup členských štátov k závažným nedostatkom v pokrytí nenahlásených alebo nesprávne oznámených transakcií.</p> <p>Overenie sa vzťahuje na tieto aspekty: výrobca sa mal zaregistrovať (neregistrovaný výrobca), výrobca nie je povinný sa zaregistrovať, registrovaná právnická osoba nie je zahrnutá do štatistiky, registrovaný podnikateľ nie je zahrnutý do štatistiky, nesprávne vykazovanie zo strany výrobcu.</p>
A2	Štatistické nedostatky	Skontrolovať súlad členských štátov, pokiaľ ide o zdroje a metódy opísané v súpisoch k HND, a zistiť možné problémy, ktoré si vyžadujú ďalšie posúdenie údajov, ktoré sú neúplné, nezhrmažďované alebo ich nemožno priamo zistiť, a údajov, ktoré štatistickí nesprávne použili, spracovali alebo zostavili.
A3	Podvody v oblasti DPH	<p>Skontrolovať správne zaznamenávanie úprav týkajúcich sa podvodov v oblasti DPH v HDP/HND, porovnávať a posudzovať postupy členských štátov, najmä pokiaľ ide o používanie navrhovanej metódy alebo alternatívneho prístupu na základe rozhodnutia 98/527/ES a odporúčaní Výboru pre HND o podvodoch v oblasti DPH.</p> <p>Zahrňa identifikáciu/porovnanie problémových oblastí pri odhade teoretických príjmov z DPH a skutočných príjmov z DPH, konzistentnosť rozsahu a výšku daní zaznamenaných pri odhade rôznych premenných v prístupoch založených na výstupoch a výdavkoch, ako aj otázku nevybraných daní (analýza nezahrňa podvody založené na chýbajúcom obchodnom subjekte).</p>
A4	Použitie informácií o daňovej kontrole	Identifikovať/porovnávať problematické oblasti pri používaní údajov z daňovej kontroly na účely úplnosti, identifikovať prípady, keď členské štáty nepreskúmali údaje z daňových auditov spôsobom, ktorý sa vyžaduje v rozhodnutí Komisie 94/168, ako aj prípady, keď by sa okrem metód, ktoré sa v súčasnosti používajú, mali ďalej preskúmať aj ďalšie spôsoby využitia informácií z daňových auditov.
A5	Nezákonné činnosti	Preskúmať, či členské štáty odhadujú príslušné druhy nezákonných hospodárskych činností v národných účtoch (najmä prostitúciu, výrobu drog a obchodovanie s nimi a pašovanie) v súlade s odporúčaniami Výboru pre HND.
B	Vyrovňovanie HDP	Posúdiť správnosť vyrovnávacích riešení uplatňovaných členskými štátmi.
C	Služby bývania	<p>Zabezpečiť, aby odhady služieb bývania (trhového a imputovaného nájomného za bývanie) v národných účtoch členských štátov boli porovnateľné, spoľahlivé a vyčerpávajúce.</p> <p>Odhady sa kontrolujú podľa zásad stanovených v nariadení Komisie 1722/2005 o bytových službách a odporúčaní Výboru pre HND týkajúcich sa družstevných bytov.</p>

Ref.	Prierezová otázka	Opis (cieľ overovania Eurostatu)
Vysokorizikové prierezové otázky		
D	Finančné služby vrátane nepriamo meraných služieb finančného sprostredkovania (FISIM)	Kontrolovať zdroje a metódy, ako aj súlad s ESA 2010 pri spracovaní výroby, jej pridelovaní a medzispopotrebe (NACE Rev. 2, sekcia K: Finančné a poisťovacie činnosti).
E	Krížová kontrola zdrojov štatistických a administratívnych údajov	Určiť, do akej miery členské štáty využívajú administratívne zdroje na odhad alebo krížovú kontrolu údajov o HDP/HND, ako aj výhody a nevýhody pri využívaní údajov zo zisťovaní alebo administratívnych údajov.
F	Celosvetová produkcia, platobná bilancia	
F1	Vývoz a dovoz tovaru a služieb	Skontrolovať, či je meranie transakcií týkajúcich sa vývozu a dovozu tovaru a služieb v súlade so zdrojmi a s metódami ESA 2010, ako sú opísané v súpisoch k HND.
F2	Cezhraničné toky príjmov z pracovnej činnosti	Kontrolovať výbery odmien zamestnancov v členských štátoch, ktoré dostali z tretích krajín alebo ktoré boli do týchto krajín vyplatené.
F3	Cezhraničné toky príjmov z majetku	Skontrolovať, či členské štáty dodržiavajú požiadavky ESA 2010 týkajúce sa tejto otázky. Predchádzajúci cyklus overovania poukázal na určité nedostatky v dostupnosti zdrojov údajov, nezrovnalosti medzi rôznymi štatistickými oblasťami (platobná bilancia a národné účty) a niektoré prípady nesúlady s ESA 95.
F4	Dane a dotácie do/z EÚ	Kontrolovať dane z výroby a dovozu vybrané členskými štátmi v mene inštitúcií EÚ ako tradičný vlastný zdroj rozpočtu EÚ a dotácie, ktoré EÚ poskytuje priamo rezidentským výrobným jednotkám.
F5	Účelovo vytvorené subjekty	Zabezpečiť správne a porovnateľné zaobchádzanie so SPE v národných účtoch. V prípade potreby sa skontrolovali a potvrdili zistenia predchádzajúceho cyklu overovania.
F6	Celosvetová výroba a relokácia nadnárodných podnikov	Po výraznej úprave írskeho HDP a HND smerom nahor v júli 2016 skontrolovať, či podobné nadnárodné subjekty fungujú aj v iných členských štátoch, a preskúmať, ako sa v ich prípade postupuje v súvislosti s odhadmi HDP/HND. Mohlo by to viesť k prerozdeleniu hrubej pridanej hodnoty a HND medzi členské štáty.
F7	Eurobankovky pre členské štáty eurozóny	Posúdiť, či je možné získať administratívne údaje o zaplatených alebo prijatých úrokoch súvisiacich s „technickými“ aktivitami alebo pasívami v rámci Eurosystemu, aby bolo možné vykonať krížovú kontrolu s hodnotami zaslanými členskými štátmi.
G	Zmeny medzi ESA 95 a ESA 2010	
G1	Výskum a vývoj (prechodná položka 1)	Analyzovať riešenie výskumu a vývoja v národných účtoch podľa ESA 2010 a výpočet prechodnej položky výskumu a vývoja z ESA 95 na ESA 2010.

Ref.	Prierezová otázka	Opis (cieľ overovania Eurostatu)
Vysokorizikové prierezové otázky		
G2	Zbraňové systémy (prechodná položka 4)	Analyzovať správne zaznamenávanie zbraňových systémov vrátane odhadu príslušnej prechodnej položky z ESA 95 na ESA 2010

Príloha V – Prierezové výhrady

Názov výhrady	Súvisiace prierezové výhrady	Stručný opis	Uplatňuje sa od	Termín
Globalizácia	Účelovo vytvorené subjekty (F5) Celosvetová výroba a relokácia nadnárodných podnikov (F6)	Od členských štátov sa vyžaduje, aby vo svojich národných účtoch podrobnejšie preskúmali otázky súvisiace s globalizáciou, ako sa stanovuje v ESA 2010. Toto dodatočné úsilie v oblasti kontroly by sa malo zamerať najmä na tieto aspekty činností nadnárodných podnikov: – problémy chýbajúceho alebo dvojitého zaúčtovania, účtovné zaradenie pobočiek a účelovo vytvorených subjektov, – uplatňovanie zásady ekonomického vlastníctva pri zaznamenávaní výroby tovarov a služieb, – zaznamenávanie a oceňovanie transakcií vo vnútri skupiny, – uplatňovanie zásady ekonomického vlastníctva v prípade aktív duševného vlastníctva, – cezhraničné toky dôchodkov z majetku.	2018	22. septembra
Marže pri obchodovaní s finančnými aktívami	Finančné služby	Členské štáty by mali zabezpečiť, aby výstupy finančných služieb pri nadobúdaní a likvidácii aktív a pasív na finančných trhoch boli zahrnuté do ich národných účtov a aby boli ocenené v súlade s ESA 2010, t. j. ako marža medzi nákupnými a predajnými cenami. Okrem toho by členské štáty mali zabezpečiť, aby tieto výstupy boli správne pridelené na použitie. Na tento účel by členské štáty mali vypracovať alebo (v prípade potreby) upraviť svoje metódy na odhad týchto tokov v súlade s pripravovanými usmerneniami pracovnej skupiny pre vonkajšiu štatistiku. To sa týka aj tých členských štátov, ktoré počas cyklu overovania HND za roky 2016 – 2019 revidovali svoje národné účty s cieľom vyriešiť otázku marží pri obchodovaní s finančnými aktívami a pasívami.	2010	22. septembra
Podvody v oblasti DPH založené na chýbajúcom obchodnom subjekte	Vývoz a dovoz tovaru a služieb (F1)	Podvody v oblasti DPH založené na chýbajúcom obchodnom subjekte sú druhom podvodu v oblasti DPH, pri ktorom obchodník vyberá DPH od zákazníka a potom zmizne bez zaplatenia dlžnej sumy DPH do štátnej pokladnice. Z porovnania <i>ad hoc</i> medzi krajinami týkajúceho sa toho, ako sa pri zostavovaní národných účtov zohľadňujú podvody v oblasti DPH založené na chýbajúcom obchodnom subjekte, vyplynulo, že rôzne členské štáty v súčasnosti uplatňujú rôzne štatistické prístupy. Je preto potrebné ďalej pracovať na tejto otázke s cieľom zlepšiť porovnateľnosť HND medzi členskými štátmi. Členské štáty by mali ďalej prešetriť existenciu podvodov v oblasti DPH založených na chýbajúcom obchodnom subjekte (najmä akvizičných a kolotočových podvodov) a v prípade potreby vykonať súvisiace štatistické úpravy údajov z národných účtov za obdobie od roku 2010.	2010	21. septembra

Názov výhrady	Súvisiace prierezové výhrady	Stručný opis	Uplatňuje sa od	Termín
Reinvestované zisky z priamych zahraničných investícií	Cezhraničné toky príjmov z majetku (F3)	Členské štáty by mali preskúmať zdroje a metódy používané pri zostavovaní reinvestovaných ziskov (RIE) z priamych zahraničných investícií (PZI) a v prípade potreby zosúladiť odhady s ESA 2010. V ESA 2010 (odseku 4.64) sú reinvestované zisky z priamych zahraničných investícií definované ako čistý prevádzkový prebytok podniku s priamou zahraničnou účasťou plus všetky prijaté príjmy z majetku alebo bežné transfery mínus príjmy z majetku, bežné transfery a dane z príjmu.	2010	21. septembra
Zaznamenávanie denných príspevkov	Úplnosť (A)	Pri overovaní súpisov k HND členských štátov sa zistili rozdiely v účtovaní denných, pokiaľ ide o účtovanie denných príspevkov, ktoré zamestnanci dostávali počas služobných ciest. Väčšina členských štátov ich účtuje ako medzispotrebu, zatiaľ čo niektoré členské štáty ich úplne alebo čiastočne pridelujú na mzdy a platy. Rozdielne výklady jednotlivých členských štátov si vyžadujú ďalšiu diskusiu. Diskutuje sa aj o účtovaní denných príspevkov vo vládnych finančných štatistikách. Eurostat považuje za potrebné ponechať túto otázku otvorenú, kým nebudú k dispozícii konečné usmernenia o vhodnom spôsobe účtovania. V závislosti od toho môže byť potrebné, aby niektoré členské štáty revidovali svoje záznamy alebo preukázali, že v ich krajine ide o nevýznamnú záležitosť.	2010	22. septembra

Skratky

DPH: daň z pridanej hodnoty

ESA: Európsky systém účtov

Eurostat: Štatistický úrad Európskej únie

GIAQ: dotazník na hodnotenie súpisu k HND

GR BUDG: Generálne riaditeľstvo Európskej komisie pre rozpočet

HDP: hrubý domáci produkt

HND: hrubý národný dôchodok

NŠÚ: národný štatistický úrad

Glosár

Cyklus overovania HND: overovanie štatistických zdrojov a metód používaných na výpočet HND za dané obdobie.

Dotazník k HND: dotazník s údajmi o HND členských štátov za predchádzajúci rok a s prípadnými zmenami údajov za predchádzajúce roky každoročne predkladaný Eurostatu.

Dotazník na hodnotenie súpisu k HND: kontrolný zoznam, ktorý Eurostat používa na zabezpečenie konzistentnosti informácií, na ktorých základe posudzuje spoľahlivosť, porovnateľnosť a úplnosť odhadov HDP a HND členských štátov.

Expertná skupina pre HND: orgán zložený zo zástupcov členských štátov, ktorému predsedá zástupca Komisie. V roku 2019 prevzal niektoré povinnosti Výboru pre HND.

Hrubý domáci produkt: štandardné meradlo bohatstva krajiny založené na celkovej hodnote tovarov a služieb vyprodukovaných v tejto krajine (zvyčajne počas jedného roka).

Hrubý národný dôchodok: štandardné meradlo bohatstva krajiny založené na príjmoch z domácich zdrojov a zo zahraničia.

Národné účty: súbor štatistických údajov poskytujúci informácie o hospodárskej činnosti krajiny.

Porovnanie jednotlivých krajín: podrobná porovnávací analýza riešení prijatých členskými štátmi na riešenie problému, ktorý sa týka všetkých.

Prah významnosti: limit, ktorý Eurostat používa na rozhodovanie o závažnosti problémov týkajúcich sa dodržiavania predpisov alebo problémov s kvalitou zistených pri overovaní HND.

Prierezová otázka: aspekt národných účtov, ktorý Eurostat považuje za problematický vo všetkých členských štátoch.

Prierezová výhrada: výhrada k HND týkajúca sa prierezovej otázky a vyžadujúca porovnávaciu analýzu riešení prijatých členskými štátmi.

Referenčná revízia: zmeny vykonané v národných účtoch s cieľom začleniť nové zdroje údajov a zásadné zmeny do štatistickej metodiky.

Súpis k HND: zoznam postupov, štatistických údajov a ďalších prvkov, ktoré sa používajú na výpočet HND.

Tabuľka k postupu zostavovania HND: spôsob prezentácie číselných informácií o každej fáze procesu zostavovania HND, od štatistických zdrojov až po konečné národné účty.

Výbor pre HND: orgán zložený zo zástupcov členských štátov, ktorému predsedá zástupca Komisie. Existoval od roku 2019 a pomáhal Komisii pri overovaní HND a pri výkone jej vykonávacích právomocí.

Výhrada k HND: bod, v súvislosti s ktorým Komisia členskému štátu oznámila nutnosť zmeny metodiky, ktorú používa na zostavovanie údajov o HND. Výhrady sa od akčných bodov líšia tým, že príslušné údaje o HND môžu byť revidované i po legislatívnej štvorročnej uzávierke.

Odpovede Komisie

<https://www.eca.europa.eu/sk/Pages/DocItem.aspx?did=62634>

Harmonogram

<https://www.eca.europa.eu/sk/Pages/DocItem.aspx?did=62634>

Audítorský tím

V osobitných správach EDA sa predkladajú výsledky jeho auditov, ktoré sa týkajú politik a programov EÚ alebo tém riadenia súvisiacich s konkrétnymi rozpočtovými oblasťami. EDA vyberá a navrhuje tieto audítorské úlohy tak, aby mali maximálny vplyv, pričom sa zohľadňujú riziká z hľadiska výkonnosti či zhody, výška súvisiacich príjmov alebo výdavkov, budúci vývoj a politický a verejný záujem.

Tento audit výkonnosti uskutočnila audítorská komora V – Financovanie a správa Únie, ktorej predsedá člen EDA Jan Gregor. Audit viedol člen EDA Marek Opióła, podporu mu poskytla Kinga Wisniewska-Danek, vedúca kabinetu, Bernard Witkos, atašé kabinetu, Alberto Gasperoni, hlavný manažér, Diana Voinea, vedúca úlohy, Mircea-Cristian Martinescu a Anthony Balbi, audítori. Alexandra Mazilu a Jesús Nieto Muñoz poskytli grafickú podporu.

Zľava doprava: Alberto Gasperoni, Kinga Wisniewska-Danek, Marek Opióła, Diana Voinea, Bernard Witkos, Anthony Balbi.

AUTORSKÉ PRÁVA

© Európska únia, 2022

Politika týkajúca sa opakovaného použitia materiálov Európskeho dvora audítorov (EDA) je stanovená v [rozhodnutí EDA č. 6/2019](#) o politike otvoreného prístupu a opakovanom použití dokumentov.

Pokiaľ sa nestanovuje inak (napr. v osobitnom upozornení o autorských právach), obsah materiálov EDA vo vlastníctve EÚ podlieha licenci [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\)](#). Vo všeobecnosti je preto opakované použitie povolené pod podmienkou, že sa náležite uvedie zdroj a označia prípadné zmeny. Tí, ktorí opakovane používajú obsah EDA, nesmú skresliť pôvodný význam alebo odkaz. EDA nenesie zodpovednosť za žiadne dôsledky opakovaného použitia.

V prípade, že konkrétny materiál zobrazuje alebo opisuje identifikovateľné súkromné osoby, napr. fotografie zamestnancov EDA, alebo ak obsahuje prácu tretej strany, je potrebné získať dodatočné povolenie.

Ak je tento súhlas udelený, ruší sa ním a nahrádza uvedené všeobecné povolenie a jasne sa vymedzí každé prípadné obmedzenie týkajúce sa použitia.

V prípade použitia či šírenia obsahu materiálov, ktoré EÚ nevlastní, je potrebné žiadať povolenie priamo od držiteľov autorských práv.

Ikony v rámečku 5: V tomto rámečku sme použili zdroje z [Flaticon.com](#). © [Freepik Company S.L.](#) Všetky práva vyhradené.

Politika EDA týkajúca sa opakovaného použitia materiálov sa nevzťahuje na softvér ani dokumenty, ktoré podliehajú právam priemyselného vlastníctva, ako sú patenty, ochranné známky, zapísané dizajny, logá a názvy.

V súbore webových sídiel inštitúcií Európskej únie v rámci domény europa.eu sa uvádzajú odkazy na sídla tretích strán. Keďže sú mimo kontroly EDA, odporúčame Vám oboznámiť sa s ich politikami ochrany osobných údajov a autorských práv.

Použitie loga EDA

Logo EDA sa nesmie použiť bez predchádzajúceho súhlasu Európskeho dvora audítorov.

PDF	ISBN 978-92-847-9014-2	ISSN 1977-5776	doi:10.2865/989768	QJ-AB-22-024-SK-N
HTML	ISBN 978-92-847-9016-6	ISSN 1977-5776	doi:10.2865/754359	QJ-AB-22-024-SK-Q

Hlavným zdrojom financovania EÚ je vlastný zdroj založený na hrubom národnom dôchodku (HND). S cieľom zabezpečiť, aby členské štáty platili správnu sumu vnútroštátnych príspevkov, Komisia kontroluje kvalitu ich údajov o HND vo viacročných cykloch overovania.

Preskúmali sme nedávno ukončený cyklus overovania HND (2016 – 2019), aby sme posúdili, či ho Komisia riadila účinne a efektívne. Zistili sme, že Komisia celkovo účinne identifikovala vysokorizikové problémy, ale nezaoberala sa všetkými problémami včas.

Komisiu predkladáme odporúčania zamerané najmä na lepšie stanovovanie priorít vysokorizikových otázok a ďalšie zlepšenie efektívnosti cyklu overovania.

Osobitná správa EDA podľa článku 287 ods. 4 druhého pododseku ZFEÚ.

EURÓPSKY
DVOR
AUDÍTOROV

Úrad pre vydávanie publikácií
Európskej únie

EURÓPSKY DVOR AUDÍTOROV
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxemburg
LUXEMBURSKO

Tel. +352 4398-1

Otázky: eca.europa.eu/sk/Pages/ContactForm.aspx

Webová stránka: eca.europa.eu

Twitter: @EUAuditors